

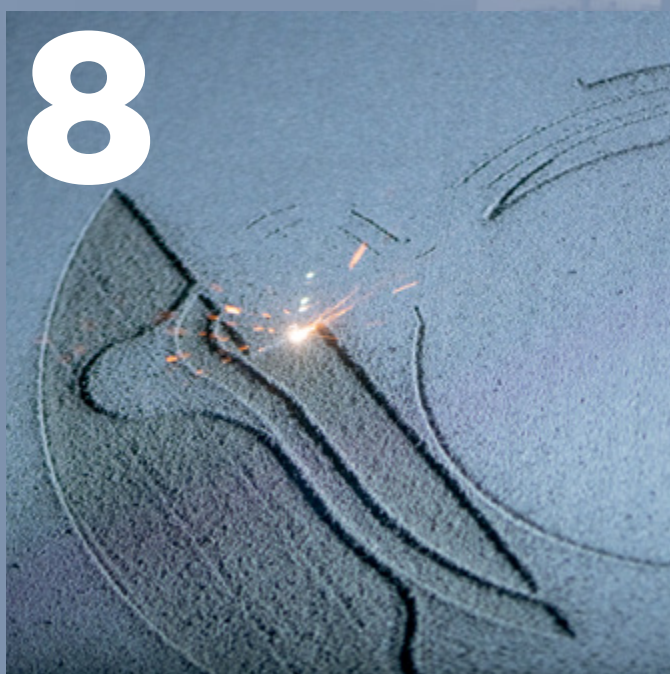

HIDRIA

KAZALO

VISOKOTEHNOLOŠKO SODELOVANJE

- MED PRVIMI UVAJAMO 3D-TISK – ZNANILCA NOVE INDUSTRIJSKE REVOLUCIJE
- 3D-TISK VARUJE DELOVNA MESTA IN PRINAŠA NOVA
- PRIPOMOGLI SMO K ODPRTJU PRVEGA LABORATORIJA ZA 3D-TISK KOVIN V SLOVENIJI
- IZBOR NAJZANIMIVEJŠIH AVTOMOBILOV, NAREJENIH S 3D-TISKOM

VRHUNSKI REZULTATI

- IMAMO VIZIJO. POZNAMO POT.
- MEDNARODNI DOSTAVNIK LETA TUDI Z NAŠO TEHNOLOGIJO
- NOV, POMEMBEN KORAK V SODOBNI ELEKTROMOBILNOSTI
- Z NAVIJALKO DO ŠE BOLJŠIH ELEKTROMOTORJEV
- SMO MOČAN ČLEN V PARTNERSKIH RAZVOJNIH PROJEKTIH
- HIDRIA MI JE BILA ŽE OD NEKDAJ PRI SRCU
- BOLJ KOT POSLOVNI SVET MI USTREZA TEHNIKA
- NAŠA POT JE JASNO ZAČRTANA S SANJAMI IN CILJI

USTVARJALNA ZAVZETOST

- MLADIM MORAMO ZNATI PRISLUHNITI IN JIH MOTIVIRATI
- IZBRALA SEM STROJNIŠTVO, ŽIVALI PA PUSTILA ZA PROSTI ČAS
- IZGLEDALI SMO KOT NAJSLABŠI MOŽNI VOZNIKI
- PLAČA JE LE DEL CELOTNE ZGODBE

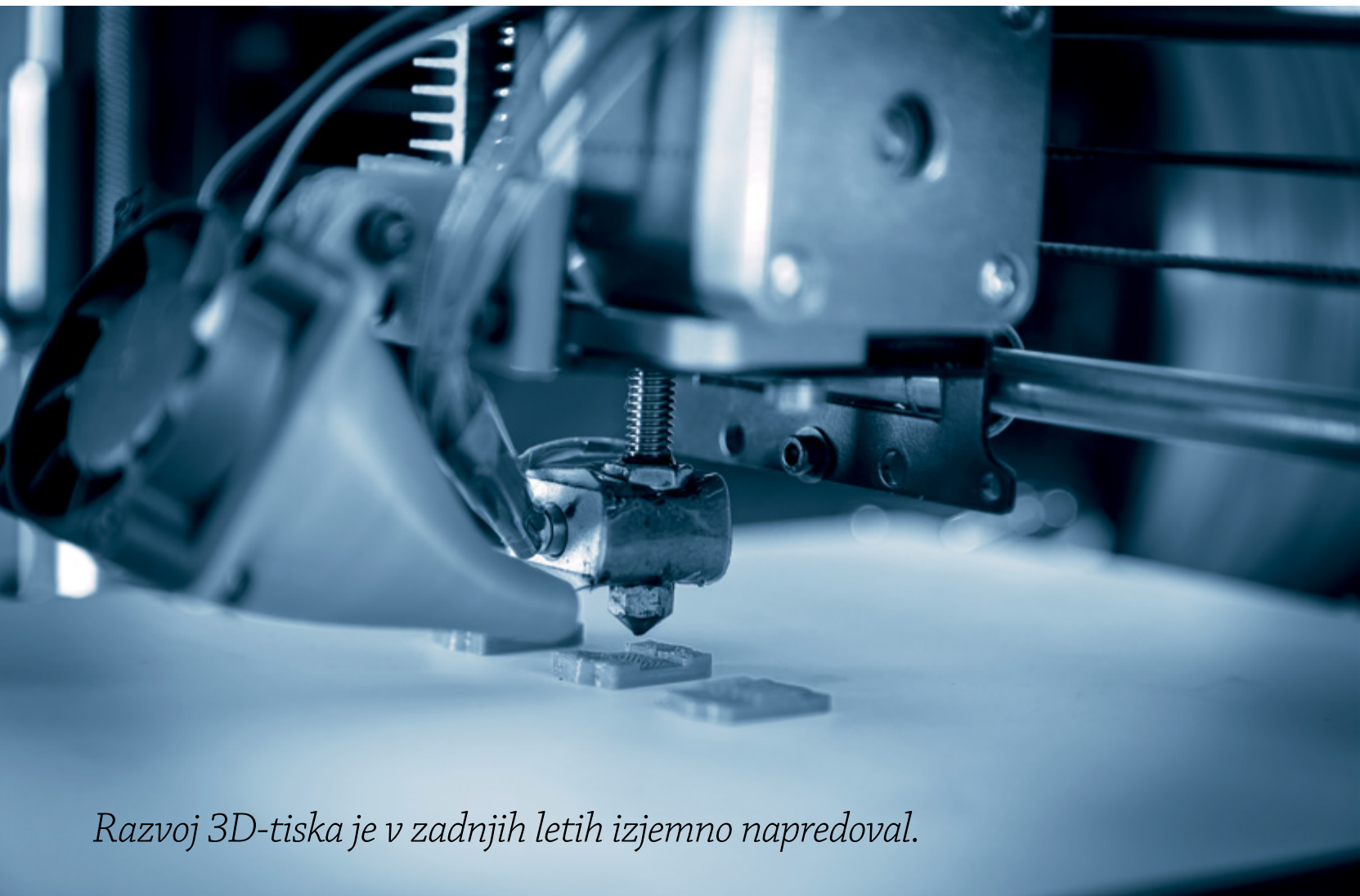
AKTIVNA POZORNOST

- NEPOZABNI ŠPORTNI IZZIVI ZA NAŠE NAJMLAJŠE
- ZAČELI SMO LE Z ENIM KOŠEM, USNJENO ŽOGO IN VELIKIM SRCEM
- USPEŠNO ABRAHAMOVO LETO ZA KOŠARKARJE HIDRIE
- ČAROBNI DIH GLASBENE KARIERE
- PODPRLI SMO TRADICIONALNI POHOD Z RDEČIMI BALONI
- UTRNKI S POLETNEGA DNE

54

KENDOV DVOREC

- ŠAJBLČKI: BOGASTVO LONČARSKE TRADICIJE Z MISLIJO NA NARAVO
- DOGAJANJE NA KENDOVEM DVORCU

Razvoj 3D-tiska je v zadnjih letih izjemno napredoval.

MED PRVIMI UVAJAMO 3D-TISK – ZNANILCA NOVE INDUSTRIJSKE REVOLUCIJE

AVTORJA: GVERINO RATOŠA IN ROK PODOBNIK, FOTO: ROBERT ZABUKOVEC

Čeprav je tehnologija 3D-tiska različnih materialov že dolgo znana – začetki segajo v leto 1977 –, pa so se prvi koraki 3D-tiskanja kovin pojavili šele v letu 1994. Takrat je namreč podjetje EOS predstavilo prvi 3D-tiskalnik kovin. V tem času je ta tehnologija pomagala rešiti marsikateri inženirski izziv. Tudi v Hidrii, saj z nanosom polimernega ali kovinskega prahu omogoča izdelavo najrazličnejših produktov.

V začetku je bila tehnologija 3D-tiska aplicirana predvsem na izdelkih na osnovi plastike. Temeljala je na neposrednem kovinskem laserskem sintranju. Podjetje EOS je v letu 2005 to tehnologijo bistveno izpopolnilo, saj je v postopek uvedlo laserska optična vlakna. Zaradi tega se lahko danes natisnejo bistveno bolj natančni in kakovosti izdelki. Prav tako je razvoj sistemov 3D-tiska v zadnjih letih izjemno napredoval, vedno bolj se je ta tehnologija začela uveljavljati tudi na področju kovinskih materialov.

3D-tisk je danes že sestavni del industrije. Tehnologija se vedno bolj uveljavlja v letalski, avtomobilski, medicinski in strojegradni industriji. V avtomobilski delni industriji. V avtomobilski delni industriji, ga Skupina Volkswagen že uporablja v redni proizvodnji na področju dodelave različnih orodij in vpetij. BMW, ki je tehnologijo 3D-tiska začel uporabljati med prvimi v evropski industriji že leta 1990, pa je pred kratkim sporočil, da je uspešno natisnil že milijonto komponento – strukturni del za BMW-jev ekskluzivni električni avtomobil i8 roadster.

Prednosti tehnologije 3D-tiska so številčne. Natančnost je zagotovljena s sledenjem računalniškega 3D-modela izdelka. Za njegovo izdelavo ne potrebujemo orodij oz. kalupov, kar zelo zmanjša stroške in čas prototipiziranja, zagona proizvodnje ter zagotavlja izjemno učinkovito porabo materiala. Sam postopek med prototipno in maloserijsko proizvodnjo obenem omogoča tudi uporabo različnih materialov ter hitro in učinkovito testiranje različnih možnosti v procesu zasnovave izdelka.

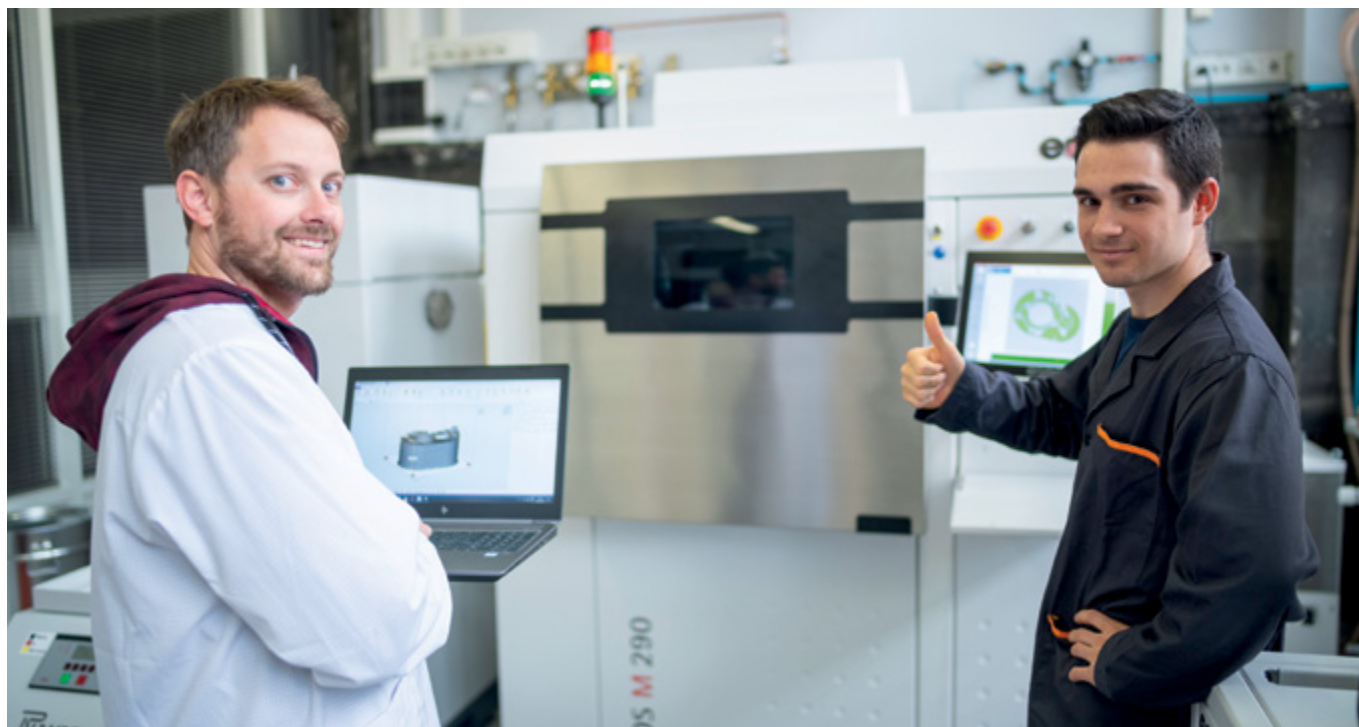
Hidria se je s tehnologijo 3D-tiska močnejše srečala v zadnjih treh letih. Uporabili smo jo za tiskanje plastičnih modelov izdelkov v fazi konstruiranja, s čimer smo izboljšali razumevanje konstrukcije komponent. Natisnili smo zahtevne prototipe lopatic ventilatorjev in s 3D-tiskalnikom izdelali dele livarskega orodja, kjer je aditivna tehnologija izkazala bistvene prednosti pri izdelavi kompleksne konfiguracije hladilnih kanalov v livarskem orodju.

Kaj pa za 3D-tisk in predvsem 3D-tisk kovin prinaša prihodnost? Investicije v industrijsko 3D-tiskarsko opremo nezadržno rastejo. Na področju 3D-tiska kovin so vlagatelji samo v zadnjem letu v razvoj in opremo investirali stotine milijonov dolarjev. Rast se namreč odvija vzporedno s splošnimi trendi vse intenzivnejše robotizacije in digitalizacije proizvodnih procesov. V Sloveniji smo tako tudi s pomočjo Hidrie uspeli zajeti val razvoja na tem področju in vzpostavili specializirani laboratoriji za 3D-tisk kovin. V prihodnosti bo večja uporaba tehnologij 3D-tiska narekovala še večjo avtomatizacijo ter digitalizacijo procesov.

To bi po eni strani lahko pomenilo velik pritisk na delovno silo. Po drugi strani pa bodo visoko specializirani zaposleni še vedno potrebni za nemoteno delovanje proizvodnje. Podjetja bodo še vedno iskala visoko usposobljene delavce na vseh nivojih v prihodnje bistveno bolj povezanih dobaviteljskih verig. Bodo pa ključna znanja zelo drugačna kot danes. Tehnologija 3D-tiska je zato ena izmed znanilk nove industrijske revolucije, ki bo temeljito preobrazila svetovno gospodarstvo. Spremembe so nepredstavljive, tako kot so bili nepredstavljivi avtomobili na začetku 20. stoletja, ko so začeli prihajati iz prvih tekočih trakov. A to je že druga zgodba.

Hidria se je s tehnologijo 3D-tiska močnejše srečala v zadnjih treh letih.

Laboratorij za 3D-tisk vodi Boštjan Podlipec (levo) z ljubljanske Fakultete za strojništvo, ki mu pomaga naš štipendist Jan Štucin (desno).

INTERVJU Z BOŠTJANOM BRATUŠEM, DIREKTORJEM HIDRIE

3D-TISK VARUJE DELOVNA MESTA IN PRINAŠA NOVA

AVTOR: ERIK BLATNIK, FOTO: ROBERT ZABUKOVEC

»Uporaba 3D-tiska v industriji se skokovito povečuje predvsem zaradi vse večjih natančnosti strojne opreme ter možnosti uporabe najrazličnejših materialov,« pravi direktor Hidrie Boštjan Bratuš. Kljub temu je prepričan, da bo preteklo še kar nekaj časa, preden bo ta tehnologija uporabna tudi za redno proizvodnjo izdelkov. Z njim smo se pogovarjali o priložnostih 3D-tiska za Hidrio, kje se ta tehnologija že uporablja, kakšna prihodnost jo čaka in kako lahko z njo motiviramo mlade za delo v naši korporaciji.

Kje Hidria vidi priložnosti na področju industrijskega 3D-tiska?

V naslednjih petih letih vidimo priložnost predvsem v razvojnem delu, tako za razvoj izdelka kot optimizacijo obstoječih produktov. Prav tako je pomembna faza testiranja, kjer lahko določene trajnostne tege preliminarno opravimo z uporabo komponent 3D-tiska. S tem skrajšujemo čas razvoja izdelka. Trenutno ima ta tehnologija največji vpliv na hitrost razvojne faze izdelka, saj lahko s hitro izdelavo prototipov skrajšamo čas do redne proizvodnje. Seveda pa to dela tudi konkurenca s podobnimi tehnologijami.

Na katerih področjih bi lahko naša korporacija uporabljala tovrstno tehnologijo?

Zdaj 3D-tisk uporabljamo pri razvoju izdelkov kompleksnih oblik, izdelavi prototipov.

Pa tudi izdelavi komponent kompleksnih orodij za naši poslovni enoti Alutec – ta izdeluje ključne aluminijaste dele volanskih sistemov – in delno tudi Lamtec, ki proizvaja ključne dele elektromotorjev ter tako pomembno vpliva na razvoj zelene elektromobilnosti in ugodja bivanja. Uporablja se tudi pri izdelavi rezervnih delov strojev in naprav. Zanimivo področje bo tudi izdelava kompleksnih komponent za linije, ki jih izdelujemo v okviru Kompetenčnega centra Industrijska avtomatizacija.

Ali so kateri od Hidriinih izdelkov že narejeni s 3D-tiskom?

Prototipi naših izdelkov že nekaj let uporabljajo tudi komponente iz 3D-tiska. V preteklosti so bile to predvsem komponente iz polimerov, v zadnjem času pa vse več tudi iz kovinskih materialov. Naša poslovna enota Hidria Mototec je med prvimi začela upora-

bljati to tehnologijo za izdelavo komponent okvirjev motociklov, ki so bili prej izdelani s tehnologijo konvencionalnega štancanja in krivljenja. Sedaj je to narejeno v okviru SiEVA, laboratorija za 3D-tisk, ki se nahaja v prostorih Fakultete za strojništvo v Ljubljani. Pri orodjih je pri uporabi te nove tehnologije, ko govorimo o kovinskih materialih, najbolj napredna poslovna enota Hidria Alutec. Kompleksni deli orodij, namenjeni predvsem intenzivnemu lokalnemu hlajenju, so že vgrajeni v serijska orodja.

Človek bo v prihodnje še pomembnejši člen proizvodnih procesov.

Je lahko uporaba tovrstne tehnologije tudi motivacija za mlade, da se pridružijo Hidrii v snovanju in kreiranju inovativnih tehnologij in rešitev prihodnosti?

Prav gotovo so nove inovativne tehnologije magnet za mlade, saj je to povezano z novimi izzivi, dodatnimi izobraževanji doma in po svetu. Hkrati je to pomembna referenca za karierni razvoj posameznika.

Bo ta tehnologija spremenila delovna mesta? Jih bo zaradi nje kaj manj ali ravno nasprotno?

Pri trenutnem portfelju produktov Hidrie lahko razumemo to novo tehnologijo kot komplementarno k tistemu, kar že počnemo oz. nam pomeni pomoč pri našem delu. Izboljšuje naše procese razvoja in izdelave izdelkov. Iz tega vidika torej prej varuje obstoj delovnih mest in prinaša nova.

Kje je človek v vsej tej tehnologiji, kjer se zdi, da vse delajo le še stroji?

3D-tisk je komplementarna tehnologija k obstoječim. Res se da precej stvari izdelati na drugačen način, še vedno pa bo to tudi

dolgoročno omejeno na prototipe in razvoj ter maloserijsko proizvodnjo. Zelo zanimivo področje je tudi izdelava rezervnih delov za stroje. Pri velikoserijski proizvodnji bomo imeli drugačne procese, bistveno bolj avtomatizirane kot danes.

To vas sprašujem zato, ker s 3Dtiskom danes lahko narediš praktično vse.

Človek ne bo izginil iz proizvodnih procesov. Postopoma pa se njegova vloga pomika bolj v definicijo in izgradnjo sistemov ter nadzor nad delovanjem. Se pravi, v prihodnje bo človek precej manj v direktnem stiku z izdelkom, rabili bomo pa toliko več znanja in kompetenc sodelavcev za obvladovanje vseh teh sistemov. Človek bo torej še bolj pomemben člen proizvodnih procesov.

Če si za konec drznemo biti malce preroški – po vsem, kar je danes na voljo v proizvodnji in ob takšnem tempu razvoja – kaj nas v avtomobilski industriji čaka v letu 2040? Je 3D-tisk prihodnost sodobne proizvodnje, saj se zdi, da s to tehnologijo veliko lažje uresničimo naše zamisli?

3D-tisk nam omogoča hitro izdelavo izdelkov, s čimer skrajšamo čas do redne proizvodnje.

3D-tiskanje bo lahko v dvajsetih letih nadomestilo trenutne proizvodne procese pri malih serijah, npr. pri izdelavi geometrijsko zelo zahtevnih komponent, kot so lahko komponente iz specialnih kompozitnih materialov za letalske motorje. Ne bo pa množično nadomestila proizvodnih procesov produktov, ki jih izdelujemo v Hidrii danes. Pri uvedbi novih izdel-

kov bo bistveno pripomogel pri tem, da bomo obdržali in nadgradili prednost razvojnega dobavitelja za najzahtevnejše izdelke in rešitve na področju industrijskih in avtomobilskih segmentov.

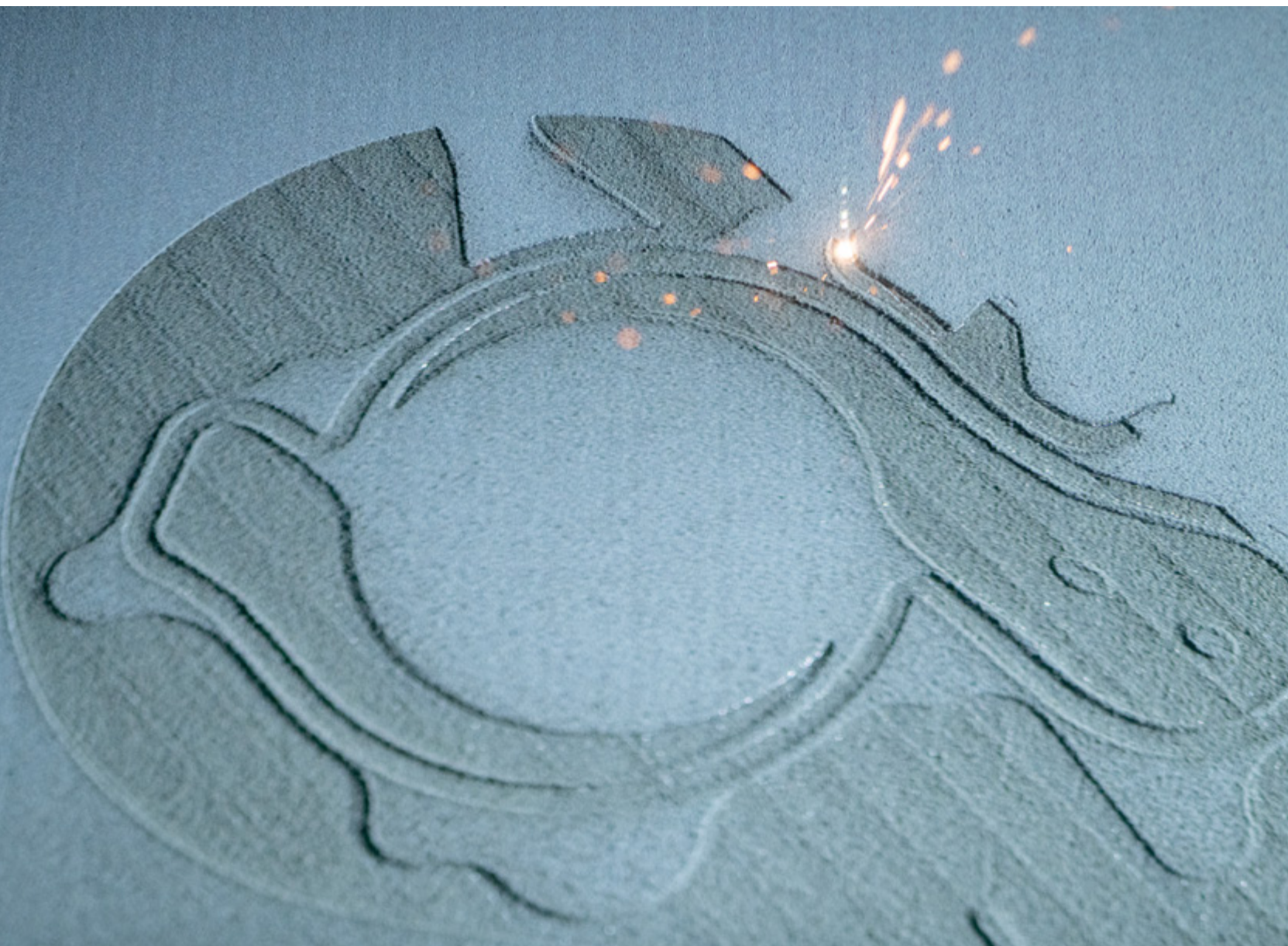
Nove, inovativne tehnologije so magnet za mlade.

PRIPOMOGLI SMO K ODPRTJU **PRVEGA LABORATORIJA** ZA 3D-TISK KOVIN V SLOVENIJI

AVTOR: **ERIK BLATNIK**, FOTO: **ROBERT ZABUKOVEC**

Na Fakulteti za strojništvo Univerze v Ljubljani že skoraj leto dni deluje Laboratorij za 3D-tiskanje kovin. Ta predstavlja enega najnovejših in najinovativnejših modelov poslovnega povezovanja slovenske znanosti in industrije v zadnjih letih. Odprli smo ga skupaj s Fakulteto in nekaterimi pomembnimi razvojnimi podjetji, da bi imeli z njim še boljši dostop do najsodobnejših naprav in proizvodnih postopkov. Z njim pa smo pomembno povezali tudi gospodarstvo in znanost.

PROF. DR. MITJAN KALIN,
DEKAN FAKULTETE ZA STROJNIŠTVO UNIVERZE V LJUBLJANI

Če bi z vsemi podjetji v Sloveniji sodelovali tako kot s Hidrio, bi naša država zelo dobro delovala.

Središče laboratorija je pol milijona evrov vreden 3D-tiskalnik, ki omogoča tiskanje prototipov ali delov orodij ter razvoj tehnološko zahtevnih kosov iz različnih kovinskih materialov; od nerjavečega in orodnega jekla do aluminija in nikljevih zlitin. Investicija v nakup 3D-tiskalnika je pilotni primer praktičnega sodelovanja med industrijo ter znanostjo. Študentje Fakultete za strojništvo Univerze v Ljubljani bodo z njim dobili priložnost spoznavati nove tehnologije v praksi in ne samo v svetu virtualnih modelov. Hkrati pa bo investicija omogočila izvajanje študijskih ter analitičnih projektov za naročnike iz industrije.

Dekan Fakultete za strojništvo prof. dr. Mitjan Kalin pravi, da so v laboratoriju vzpostavili vso potrebno infrastrukturo in zaposlili strokovnjaka, ki opravlja s tiskalnikom. Podjetja v njem že pospešeno tiskajo svoje prototipe. Prednost tovrstnega sodelovanja je tudi strokovno mreženje med podjetji in raziskovalci. Veliko odnesejo tudi študenti: »To pomeni, da študenti nimajo le table, knjige in poceni tiskalnika za plastiko, ki ga imajo lahko že otroci doma, ampak je to pravi, resen industrijski stroj, ki se bo v naslednjih letih zmeraj bolj pojavljal v večjih podjetjih.« Študenti bodo tako bistveno hitreje pridobili specifična znanja in zato tudi hitreje kakovostno pričeli z delom v gospodarstvu.

Med pomembnejšimi partnerji v laboratoriju za 3D-tisk je tudi naša korporacija. Zavedamo se namreč, da je treba tesno slediti trendom in razvoju na tem področju. Obenem pa vedno iskati možnosti, kako novosti vpeljati v lastne tehnološke in poslovne procese. Naša korporacija je eden največjih in najpomembnejših partnerjev ljubljanske strojne fakultete. »Če bi z vsemi podjetji v Sloveniji sodelovali tako kot s Hidrio, bi naša država zelo dobro delovala. Sigurno bi bilo znanje v podjetjih na višjem nivoju. Mi si takšnih sodelovanj

TANJA MOHORIČ,
DIREKTORICA SLOVENSKEGA AVTOMOBILSKEGA GROZDA IN
DIREKTORICA ZA INOVACIJSKO KULTURO V HIDRII

Želimo biti med prvimi v Sloveniji, ki bomo učinkovito uporabljali tehnologijo 3D-tiska kovin.

zelo, zelo želimo,« sodelovanje z nami pozdravlja prof. dr. Kalin, ki je prepričan, da morajo ideje o aplikacijah in novostih priti s strani podjetij. Fakulteta pa potem pomaga s strokovnim znanjem, analizami in testi izdelkov.

Idejo o ustanovitvi laboratorija za 3D-tisk ter izvedbo investicije je podalo inovacijsko partnerstvo slovenskega avtomobilskega grozda SRIP ACS+, ki je prepričalo Fakulteto za strojništvo ter družbo Razvojni center SiEVA o prepotrebem povezovanju v tej smeri. Poleg Fakultete ter družbe SiEVA so se v projekt vključili tudi ostali partnerji, kot so Cimos, Domel, Iskra Mehanizmi in drugi. »Vsekakor želimo biti med prvimi v Sloveniji, ki bomo učinkovito uporabljali tehnologijo na področju izdelave prototipov in reševanja zahtevnih nalog pri oblikovanju orodij. Tehnologija omogoča povsem nove rešitve, ki nam lahko prinesejo pomembno kompetenčno prednost na trgu,« pa poudarja Tanja Mohorič, direktorica Slovenskega avtomobilskega grozda in direktorica za inovacijsko kulturo v Hidrii.

Tehnologija 3D-tiska je bila prepoznana kot ena najbolj prebojnih tehnologij lanskega leta, saj pomembno spreminja razmišljanja in konceptualne pristope k reševanju problemov, s katerimi se srečujejo proizvodna podjetja. »Ker se v Hidrii zavedamo, da razvoj novih tehnologij lahko pomembno vpliva na naš konkurenčni položaj, moramo pravočasno prepoznavati tiste tehnologije, ki so še v razvojnih fazah, vendar bodo imele močan vpliv na naše procese v prihodnje, in jih čim prej spoznavati in uvajati v pilotne projekte,« še dodaja Mohoričeva. Prepričana je, da je dodatna prednost za našo korporacijo tudi ta, da s sodelovanjem v različnih projektih Hidria vzpostavlja pomembne partnerske odnose. To pa zagotovo prinaša še dodatne prednosti pri razvoju in krepitvi naše korporacije.

IZBOR NAJZANIMIVEJŠIH AVTOMOBILOV, NAREJENIH S 3D-TISKOM

PO ALL3DP.COM PRIREDIL: ERIK BLATNIK, FOTO: INTERNET

V avtomobilski industriji se 3D-tisk kot hitro orodje za izdelavo prototipov uporablja že kar nekaj časa. Zdaj pa so z njim začeli izdelovati tudi celotne avtomobile. A vozil, narejenih s 3D-tiskom, za enkrat še ne moremo kupiti pri prodajalcih avtomobilov. Gre bolj za zanimive koncepte, kaj vse je mogoče narediti, in korak naprej k morebitni masovni produkciji. Zato vam predstavljamo nekaj najzanimivejših štirikolesnikov, ki so bili izdelani s tem postopkom ali v sebi nosijo dele, narejene s 3D-tiskalnikom.

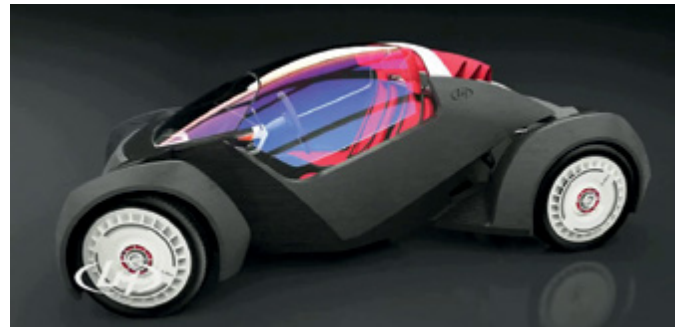
Obnovljen BMW 507

Avtomobil na fotografiji ni navaden BMW, temveč BMW 507, ki ga je vozil sam kralj rokenrola Elvis Presley. Ko so v tem nemškem podjetju našli Presleyjevo vozilo, je bil pogled nanj bolj klavrn. A z veliko ljubezni in s sodobno tehnologijo jim ga je uspelo prebuditi. Čeprav večine rezervnih delov ni bilo več mogoče dobiti, so s 3D-tiskom

izdelali nove stare dele. Originalne komponente, kot so ročke za dvigovanje in spuščanje vetrobranskih stekel ali kljuge na vratih, so prenesli v modele CAD. Iz njih pa potem izdelali popolnoma nove kose, replike originalov, ki so legendarnemu Presleyjevemu BMW-ju 507 znova vdihnili dušo in mu povrnilo nekdanji sijaj.

Local Motors STRATI

STRATI velja za prvi električni avtomobil, narejen s 3D-tiskom. Izdelan je iz ogljikovih vlaken ABS in kompozitnih materialov, ki so v popolnosti reciklabilni in se ob razkosanju lahko uporabijo za izdelavo novega vozila. Leta 2014 ga je ameriško podjetje Local Motors stiskalo v vsega 44 urah in to kar med mednarodnim sejmom proizvodnih tehnologij v Chicagu. Javnost in mediji so bili navdušeni, saj so v podjetju tudi na praktičnem primeru pokazali, da je s 3D-tehnologijo možno stiskati skorajda vse.

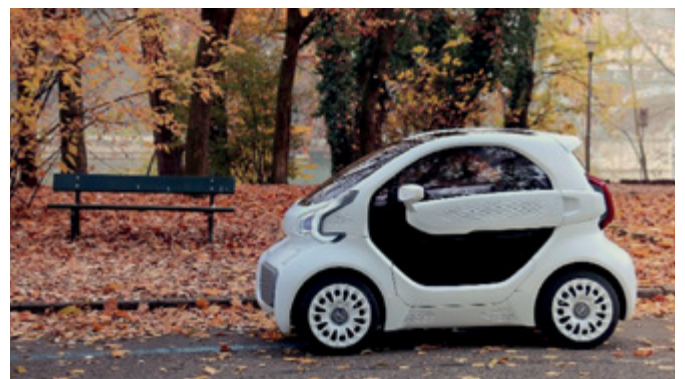

Bentley Speed 6

3D-tiska se je poslužil tudi prestižni Bentley, in sicer za izdelavo svojega konceptnega vozila Speed 6. Avtomobil je podjetje leta 2015 predstavilo na avtomobilističnem sejmu v Ženevi. S posebno tehnologijo SLS (selektivno lasersko sintranje) 3D-tiskanja pa je izdelal kovinske dele, kot so mreža (rešetka) hladilnika na čelni maski vozila, stranske zračnike, ročaje na vratih in izpušne cevi. S tem je znižal stroške izdelave zapletenih kovinskih delov in poenostavil proizvodni postopek, ki zdaj ponuja nov in inovativen način oblikovalskega izražanja v avtomobilizmu.

LSEV

To zanimivo in poceni električno vozilo predvsem za mestne vožnje naj bi dodobra spremenilo pravila igre. Proizvajalca – XEV, italijansko oblikovalsko podjetje s sedežem v Hong Kongu, in Polymer, znana kitajska družba za 3D-tisk – ga namreč od letos tako na azijskem kot evropskem trgu prodajata za vsega 7500 \$. Stiskani sta njegova zunanost in notranjost, izjema so le pnevmatike, stekla, sedeži in šasija. LSEV je prav tako zelo lahko vozilo, saj tehta le 450 kilogramov. S polno baterijo lahko prevozi dobrih 140 kilometrov in doseže najvišjo hitrost skoraj 70 kilometrov na uro.

Divergent Blade

Če model STRATI velja za prvo električno vozilo, narejeno s 3D-tiskom, pa je The Blade ali po naše Rezilo prvi superšportnik, izdelan s 3D-tiskalnikom. Z njim so v ameriškem podjetju Divergent Technologies izdelali aluminijasto šasijo in obliko avtomobila, zaradi katerega Rezilo tehta le 629 kilogramov, od tega šasija le 46 kilogramov. Če upoštevamo, da je proizvajalec s tem močno znižal težo v primerjavi s podobnimi vozili, dobimo ob moči 720 konjev, kolikor jih premore ta superšportnik, pravo zver. Od 0 do 97 kilometrov na uro namreč pospeši le v nekaj več kot dveh sekundah in razvije končno hitrost dobrih 320 kilometrov na uro.

DR. IZTOK SELJAK O PRIHODNOSTI RAZVOJA SLOVENSKE AVTOMOBILSKE INDUSTRIJE IN HIDRIE

IMAMO VIZIJO. POZNAMO POT.

Nahajamo se sredi nujnega, velikega prehoda iz več stoletij ogljično bazirane v brezogljico ekonomijo in družbo prihodnosti.

V gospodarstvu že zdavnaj ne gre več samo za majhne in nedonosne zelene tržne niše, ampak za dobičkonosne ideje, stališča ali dejavnosti, ki jih večina ljudi sprejema in jih ima za običajne v zelenem segmentu in celo že v povsem novih industrijah in panogah, ki so nam bile do nedavnega povsem nepoznane, danes pa rastejo v desetine, stotine milijard evrov.

Bistveno pri rojevanju novega poslovnega modela je, da pravočasno, sedaj, zavzamemo vodilne vloge pri njegovem sokreiranju.

Ta tranzicija, kot se nekateri tolažijo, se ne bo odvijala postopno, tja do leta 2040 ali 2050, niti ne do leta 2030 – odvijala se sedaj, v tem trenutku, na polno, naraščajoče, in prav nihče in nobeno podjetje ne bo ostalo nedotaknjeno. V Evropi pri pospeševanju ZDA, ki ji vse bolj ob boku teče Kitajska, pri tem žal že močno zaostajamo.

Povsem naša avtonomna izbira je, ali bomo vlak izjemnega novega, ko se karte delijo povsem na novo, kot že tolikokrat v preteklosti kot Slovenija in regija jugovzhodne Evrope zamudili na samem začetku. Ali bomo spet samo sledilci ali pa bo končno tudi za nas edino relevantno vprašanje, kako bomo v novi ekonomiji, v kateri bo zelena holistična digitalna mobilnost ljudi in blaga predstavljala najmanj 20 % bodočega sodobnega BDP-ja in s tem ogromen posel, zavzeli vodilna mesta in prepustili drugim skrbi, ali nam bodo uspeli slediti ali ne.

To zahteva razumevanje in sokreiranje prihodnosti, ki je še ni. Zahteva vizijo, pogum, drznost, veliko kreativnosti in inovativnosti, pa tudi nekaj sreče, ki pa se na to osnovo, vemo, zmeraj pridruži.

Sestavni del nove digitalne ekonomije je zelena digitalna mobilnost prihodnosti. Dekarbonizacijo v mobilnosti, ki se odraža preko delitvene ekonomije – t. i. »car sharing« oz. souporaba avtomobila, avtonomne vožnje, elektrifikacije mobilnosti ... – dodatno intenzivno poganja digitalizacija. Njene tehnologije stalne povezljivosti vsakogar in vsake stvari kjerkoli in kadarkoli, naraščajoče zmogljivosti obdelave podatkov v realnem času in umetne inteligence ter napovednost omogočajo te povsem nove inovativne poslovne modele.

Na vozilu se mnogo naštetega še vedno koncentrira na sam pogonski sklop. Tudi tu smo posledično sredi velikih sprememb, saj se vzporedno odvijata dva procesa – radikalne izboljšave motorja z notranjim izgorevanjem in vstop električnega pogona in njuna kombinacija in optimizacija.

Slovenska avtomobilska dobaviteljska industrija je razvojna in predravna, inovativna in ima zelo dobre pozicije v starem poslovnem modelu, kar pa je najmanj toliko kot dobro pri naslavljanju povsem drugačne prihodnosti lahko tudi problematično. Bistve-

no pri rojevanju novega poslovnega modela je, da še pravočasno, SEDAJ, zavzamemo vodilne vloge pri njegovem sokreiranju. Za to imamo vse potrebne sposobnosti. Sicer bo treba maraton kmalu teči v tempu šprinta, kar nam (znova) verjetno ne bo uspelo.

V Hidrii na eni strani z evropsko ekoinovacijo leta 2016 v avtomobilski dobaviteljski industriji (podprto s 15 globalnimi patenti) – z inovativnim prebojnim sistemom hladnega vžiga dizelskih motorjev s senzoriko tlaka (Hidria Optymus PSG) – radikalno, do 30 %, zmanjšujemo porabo in emisije ter povečujemo konkurenčnost dizelske tehnologije. Istočasno smo na drugi strani sorazvili inovativni 48V hibrid, starter/generator, ki je v novem Audiju A6 in A7 povezan s dizelskim motorjem, opremljenim z Optymus PSG, in skupaj tvorita trenutno najvišjo možno mero čiste pogonske tehnologije. Hidria Bond, povsem nova inovativna globalno patentirana tehnologija spajanja statorskih in rotorskih paketov z začetkom proizvodnje v letu 2019/20 pomeni velik inovativni preskok v načinu proizvodnje ključnih delov elektromotorjev in velik prispevek k cenovni dostopnosti elektromobilnosti.

Veliko več kot sami zase pa vedno lahko naredimo s pametnim strateškim medsebojnim povezovanjem. Skupaj smo močnejši. V okviru partnerstva EDISON smo razvili koncept Edison WINCI (Wireless Induction Charging Infrastructure), razvoj in aplikacijo tehnologij, ki bodo omogočale brezžično induktivno polnjenje električnih vozil s ceste. Uporabnikom omogočimo bistveno lažjo in udobnejšo uporabo električnih vozil in hkrati uravnotežimo in zmanjšamo obremenitev električnega omrežja ter vozila razbremenimo večjega dela danes potrebnih in težkih baterij. Znotraj tega bo Hidria poskrbela za pametni ultra učinkoviti pogonski elektromotor. Skupaj, tudi v sodelovanju z najboljšimi globalnimi partnerji, bomo tako naredili nekaj, kar posamezno nikakor ne bi mogli.

Bomo še naprej počasno-hitri sledilci sodobnih trendov ali pa se bomo medsebojno povezali in jih bomo odločno začeli kreirati sami? Bomo prevzeli vodilne vloge in se tega ne bali, ampak bili nad tem navdušeni? V Hidrii smo se kot posamezniki in kot ekipa jasno odločili že pred dobrimi 10 leti. Posledično imamo vizijo. In poznamo pot do njene uresničitve.

MEDNARODNI DOSTAVNIK LETA TUDI Z NAŠO TEHNOLOGIJO

AVTOR: PRIMOŽ MAKUC, FOTO: ANDRAŽ MARTINŠEK

Kar 88 let je minilo, da je Opel prekinil zgodbo z ameriško korporacijo General Motors. Konec leta 2017 se je namreč pridružil francoski skupini PSA Peugeot Citroen Opel, s katero pa je na različnih področjih sodeloval že od leta 2012. Oba avtomobilska proizvajalca sta skupna prizadevanja zdaj usmerila v kar štiri Oplova vozila. Eden izmed njih je tudi opel combo, ki smo ga za vas preizkusili v tokratni številki revije Hidria.

Nova partnerja sta kot kaže kar hitro našla zmagovito kombinacijo. Opel combo se je namreč že kmalu po svojem rojstvu okitil z lovoriko mednarodnega dostavnika leta 2019. Vsestranski Oplov model je poleg tovarne različice na voljo tudi v pravi družinski preobleki. Platformo si deli s sorodnimi modeli iz svoje skupine, kot sta peugeot rifter in citroen berlingo. Gre za obliko avtomobila, ki je med velikimi družinami zagotovo najbolj priljubljen.

Vse modele poganja varčni 1,5-litrski dizelski motor, ki razvije 130 konjskih moči. Že takoj po nekaj ovinkih, ko se motor dobro ogreje, preseneti s svojo zmogljivostjo in varčnostjo. Pri slednjem si s porabo pod 5 litri na 100 km res zasluži pohvale. Zato lahko mirne volje rečemo, da dizelski pogonski agregati še zdaleč niso mrtvi. Na tem področju se namreč stalno dogajajo izboljšave in opel combo je odličen dokaz za to. Gre za preverjeno tehnologijo, kjer pa ima

tudi Hidria svoj kos pogače. Z inovativnimi rešitvami na področju sistemov za hladni zagon dizelskega motorja omogoča hitrejši zagon in nižje izpuste zdravju in okolju škodljivih izpustov, ki so ob zagonu dizelskih motorjev najvišje.

Vse te rešitve zares pripomorejo k boljšim rezultatom. V lanskem letu so to potrdili tudi pri evropskem združenju avtomobilske industrije ACEA in nemškem avtomobilskem klubu ADAC. Pri obeh so opravili meritve na kar 270 avtomobilih z dizelskim motorjem standarda Euro 6d temp. Ugotovili so, da večina preizkušenih vozil pošilja v zrak manjšo količino dušikovih oksidov, kot bo to zahtevano od januarja 2020 dalje. To je voda na mlin številnim proizvajalcem avtomobilov. Sploh tistim, ki še nimajo dobro razvite infrastrukture za hibridna in električna vozila.

Čeprav si combo deli platformo s sorodniki iz svoje skupine, so določeni elementi še vedno edinstveni. Predvsem gre tukaj za oblikovne linije sprednjega dela in značilno silhueto led-dnevnih luči. Narobe obrnjeno led-kljukico si deli z modeli iz kategorije X in Oplovim paradnim konjem insignio. Od ostalih modelov tega razreda se razlikuje tudi na voznikovi strani v notranjosti, kjer si volanski

Opel combo uporablja inovativne in visokokakovostne Hidriine sisteme za hladni zagon dizelskega motorja.

obroč deli z ostalimi modeli iz svoje družine. Nov skupni sistem PSA se opazi na sredinskem multimedijem delu. Velik in odzivni zaslon na dotik nudi številne nastavitve in pripomočke, ki vozniku olajšajo pot in vožnjo. Seveda ima možnost za povezavo s pametnim telefonom, med drugim tudi Android Auto in Applov CarPlay.

Gre za tehnološko napreden družinski mini kombi, ki nudi ogromno prostora. S podaljšano različico in sedmimi sedeži so v PSA poskrbeli tudi za malo večje družine. Presenečenjem pa še kar ni konca. Combo je na voljo s šeststopenjskim ročnim menjalnikom in kar osemstopenjskim avtomatskim menjalnikom. Mi smo preizkusili podaljšano tovorno cargo in potniško različico life. Gre za dva različna svetova, ki v tem razredu ponujata ogromno.

V preteklosti sicer nisem nikoli razumel, kaj je tu tako dobrega, danes pa mi je kristalno jasno. Gre za kombinacijo prostornosti, praktičnosti in varčnosti, ki je ne dobiš nikjer drugje. V zahvalo tehnološkim rešitvam, kamor nedvomno spadajo tudi Hidriine, se bodo porabe dizlov v prihodnosti še spustile, zato bodo brez težav konkurirali hibridnim avtomobilom. Človekova iznajdljivost res ne pozna meja.

NOV, POMEMBEN KORAK V SODOBNI ELEKTROMOBILNOSTI

AVTOR: ERIK BLATNIK, FOTO: ROBERT ZABUKOVEC

Avtomobili priznanih blagovnih znamk BMW in Daimler Mercedes bodo uporabljali novo generacijo Hidriinega 48V hibridnega sistema s tako imenovano tehnologijo starter-generator. Zaradi tega bodo imela ta vozila nižjo porabo goriva in v okolje izpuščala manj strupenih snovi. Za izdelavo sistemov je naša korporacija razvila tudi posebno in edinstveno tehnologijo spajanja lamel Hidria Bond.

Stroge okoljske regulative od proizvajalcev avtomobilskih tehnologij zahtevajo vedno nove in prebojne rešitve. Naša korporacija je na tem področju ena vodilnih na svetu. Z inovativnimi proizvodi in rešitvami smo to dokazali že večkrat. Tokrat pa sta nam razvoj ključnih tehnologij za zniževanje porabe goriva in izpustov škodljivih emisij zaupala nemška velika-narna BMW in Daimler Mercedes. Hidria je za oba proizvajalca prestižnih avtomobilov razvila ključne dele druge generacije 48V hibridnega sistema s tehnologijo starter-generator, to so stator, rotor in ohišje elektromotorja. Nov sistem vozilom omogoča dodatno moč pri pospeševanju, pri zaviranju ali vožnji navzdol pa proizvaja električno energijo in polni baterije, potrebne za zagon motorja z notranjim izgorevanjem ter pogonsko električno asistenco.

Vozila, opremljena z našim mehkohibridnim sistemom, bodo po zagotovilih proizvajalcev avtomobilov porabila le 3,5 litra dizelskega goriva na 100 kilometrov, v okolje pa izpustila le 92 gramov toplogrednega plina CO₂ na prevoženi kilometer. Hidriino prvo generacijo omenjenega sistema že uporabljajo vozila znamk Fiat Chrysler, Renault in Audi. Slednji tudi skupaj s Hidriinim prebojnim

sistemom za hladni zagon dizelskega motorja s senzorjem tlaka Optymus PSG z zaprtizančnim sistemom izgorevanja. Vrhunska kombinacija inovativne dizelske in dodatne električne pogonske tehnologije novim dizelskim avtomobilom omogoča, da v ozračje izpustijo tudi do 30 odstotkov manj zdravju škodljivih dušikovih oksidov (NO_x) in drugih izpustov.

Nove mehkohibridne sisteme druge generacije za BMW in Daimler Mercedes bomo začeli proizvajati leta 2020.

se skriva v inovativnem in konkurenčnem postopku spajanja lamel v rotorske in statorske pakete. Pri tem Hidria Bond omogoča spajanje lamele po celotni dolžini v samem štancnem orodju. Na ta način se izognemo dodatni operaciji skladanja in spajanja lamel na ločeni liniji, kar je za takšen način spajanja treba narediti danes. S tem sledimo trenutnim trendom in izzivom na področju zagotavljanja vrhunskih tehnologij in še naprej krepimo vodilno globalno vlogo sokreatorja zelene mobilnosti prihodnosti.

Nove mehkohibridne sisteme druge generacije bomo začeli proizvajati z letom 2020. Za njihovo izdelavo bomo uporabili posebno in edinstveno tehnologijo, imenovano Hidria Bond. To smo razvili v sodelovanju s Kemijskim inštitutom in podjetjem Jutronic. Posebnost nove tehnologije, za katero že vlada veliko zanimanje med kupci,

HIDRIIN MEHKOHIBRIDNI SISTEM

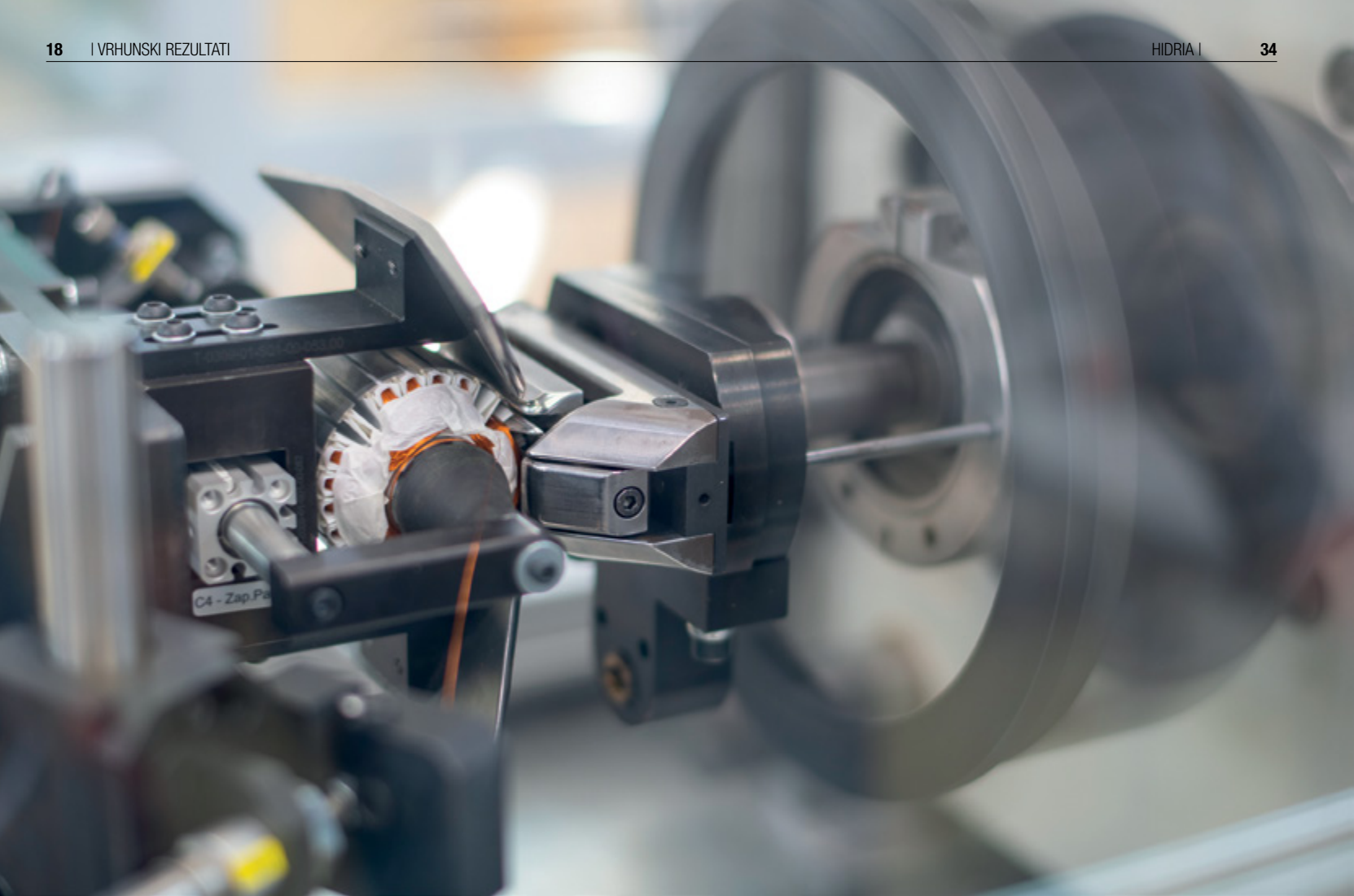
PORABA GORIVA
3,5 l/100 km

IZPUSTI CO₂
92 g/km

Za izdelavo sistema bomo uporabili posebno in edinstveno tehnologijo spajanja lamel, imenovano Hidria Bond.

TEHNOLOG O HIDRIINI INOVATIVNOSTI

Z NAVIJALKO DO ŠE BOLJŠIH ELEKTROMOTORJEV

AVTOR: SILVESTER MAVRI, FOTO: ROBERT ZABUKOVEC

Kako izdelati elektromotor s točno določeno močjo, čim boljšim izkoristkom in minimalnim hrupom? Veliko izzivov, s katerimi se v Hidrii soočamo vsakodnevno. Zahteve kupcev in velika konkurenca nas silijo k nenehnemu razvoju na vseh področjih. Zato smo s sodelavci staknili glave in našli rešitev, zaradi katere so naši elektromotorji po novem še boljši in zmogljivejši.

Na področju navijanja statorja, ključnega dela elektromotorja, obstoječa tehnologija izdelave traja precej dolgo. Kako jo pohitriti, da se ob tem še vedno ohrani ali celo izboljša kakovost elektromotorja? Na to vprašanje smo v Hidrii iskali odgovor kar nekaj časa in ga zaradi naše inovativnosti in kompetenc na koncu tudi našli. Iz dolgoletnih izkušenj se je namreč

pokazalo, da s posebnim navijanjem porabimo manj bakrene žice, nepogrešljive pri elektromotorju, saj so navitja tako kompaktnjša. Izkoristek motorja je boljši, čas izdelave statorja pa bistveno krajši.

To spoznanje je porodilo nov izziv. Kaj, ko bi izdelali lastno strojno opremo, ki bo sposobna izdelati vse zgoraj naštetе prednosti?

PREDNOSTI HIDRIINEGA NAVIJALNEGA STROJA

Čas izdelave: pred uvedbo nove tehnologije je operater izdelal cca **22 kosov** na izmeno, z novo tehnologijo izdelava cca **70 kosov** na izmeno.

- večja ponovljivost
- boljše kakovost izdelka
- boljše ergonomija izdelave

manjša poraba bakrene žice

manjša poraba izolirnega traku

Na prvi pogled nič takšnega, saj se zdi, da se tanka bakrena žica med navijanjem z natančnim številom ovojev enostavno kopiči v točno določene ure statorskega paketa. A le na prvi pogled. V praksi temu ni tako. Zadnji ducat ovojev bakrene žice se mora namreč naviti poševno čez ostale ovoje v navitju statorja. To pa zahteva posebne kompetence, dolgoletne izkušnje in opazovanja vestnih operaterjev. V Hidrii smo nanje zelo ponosni, saj so iznašli že številne inovacije in spretnosti, ustvarjene na podlagi širokega znanja s področja navijanja.

Konstrukcija celotne strojne opreme je sad tesnega sodelovanja med Hidriino tehnologijo in proizvodnjo.

Konstrukcija celotne strojne opreme je sad tesnega sodelovanja med Hidriino tehnologijo in proizvodnjo. Pri njeni izdelavi smo

uporabili izključno lastna znanja in izkušnje. Njihova široka paleta je rodila številne inovativne podrobnosti, vključene v to opremo. Z zunanjimi izvajalci smo sodelovali le pri izdelavi zaščitne in programske opreme. Trdimo lahko, da je naše orodje za navijanje inovativno in v celoti novo.

Verjamem, da se bodo budnim očem spretnih operaterjev skozi delo na teh strojih rodile nove ideje o izboljšavah. Ali je navijalka dobra naložba (in o tem ne dvomim), pa

se bo konec koncev pokazalo z leti. Ko bo čez čas že vsa dotrajana in obrabljena pristala med starim železom, saj bo dan in noč opravljal svoje delo. To bo ultimativna potrditev dobre konstrukcije in dobre naložbe.

Dejan Mohorič (levo) in Silvester Mavri (desno) sta skupaj z ekipo Hidriinih strokovnjakov izdelala inovativno rešitev za izdelavo vrhunskih elektromotorjev.

SMO MOČAN ČLEN V PARTNERSKIH RAZVOJNIH PROJEKTIH

AVTOR: ROK PODOBNIK, FOTO: ROK PODOBNIK

Naša projektna pisarna je tudi v zadnjem letu nadaljevala intenzivne aktivnosti iskanja novih priložnosti za snovanje nacionalnih in evropskih razvojnih projektov. Hidria ima na tem področju odprtih kar veliko inovativnih projektnih prijav, o uspehu katerih vas bomo obvestili v prihodnji številki revije. Tokrat bomo predstavili dva – Mozart in LightMe, ki sta se začela v začetku leta.

Projekt MOTZART je projekt, usmerjen v nadgradnjo kompetenc in izdelkov v celotni verigi proizvodnje elektromotorskih pogonov. Pokriva celotno verigo od štancanja lamel, sestavljanja rotorskih in statorskih paketov, do razvoja močnostnih modulov in vodenja celotnih elektromotorskih pogonov. Glavni cilj projekta je podpreti slovensko industrijo pri doseganju bistveno višje dodane vrednosti na področju sistemov

ter rešitev za e-mobilnost. Hidria si s sodelovanjem v projektu ter pridobljenim znanjem v prihodnje obeta uveljavitev vloge predrazvojnega dobavitelja na ključnih področjih glavnih in pomožnih elektromotorskih pogonov.

S partnerji projekta želimo razviti orodje, ki bo na podlagi velikega števila podatkov o karakteristikah elektromotorskih pogonov raz-

MOTZART

*Kratica MOTZART pomeni projekt izdelave učinkovitejšega elektro**MOT**orja **Z** r**A**zvojem ekspe**RT**nega sistema in novih tehnologij za učinkovito in zeleno e-mobilnost.*

ličnih dimenzij in moči ter umetne inteligence zmožen izračunati in naročniku ponuditi najoptimalnejšo konfiguracijo komponent ali celotnega elektromotorja za doseganje zelenih parametrov. S tako oblikovanim inovativnim ekspertnim sistemom bodo partnerji elektromotor ali njegove komponente razvili v virtualnem okolju, ki omogoča enostavne in hitre optimizacije ter s tem zmanjšali stroške razvoja ter pospešili čas do trga.

Naša razvojna ekipa bo v projektu z uporabo ekspertnega sistema razvijala tehnologije večplastnega štancanja elektro pločevine, tehnologije spajanja lamel iz tankih pločevin ter tehnologije čiste proizvodnje statorskih in rotor-skih paketov. Celoten projekt vodi in koordinira Razvojni center SiEVA, v njem pa sodelujejo še Kolektor Group, Fakulteti za strojništvo in elektrotehniko Univerze v Ljubljani ter Fakulteta za elektrotehniko, računalništvo in informatiko Univerze v Mariboru. Projekt, ki poteka od oktobra lani in bo trajal tri leta, je ocenjen na tri milijone evrov, s sredstvi pa ga sofinancirata Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport ter Evropska unija preko Evropskega sklada za regionalni razvoj.

Projekt LightMe je že tretji projekt, ki ga je Hidria pridobila v okviru evropske razvojne perspektive Obzorje 2020. Je eden izmed prvih projektov, izbranih v okviru pilotskega programa razvoja novih nanomaterialov, namenjenih za uporabo v različnih industrijah. V našem primeru gre za razvoj novih tehnologij obdelave lahkih kovin, to je aluminija in magnezija z različnimi nanomateriali. Uspeh naše korporacije pri pridobitvi projekta je toliko večji, ker smo do sedaj edini udeleženec programa iz Slovenije.

Projekt LightMe za razvojne projekte Hidrie pomeni veliko priložnost, saj bomo v njegovem okviru lahko sodelovali z najpomembnejšimi evropskimi inštituti na področju litja ter oblikovanja materialov.

V okviru projekta LightMe bo Hidria dala na voljo referenčne izdelke iz avtomobilske industrije, na katerih bodo razvojni partnerji testirali nove aluminijeve ter magnezijeve zlitine, okrepljene z inovativnimi nanomateriali. Na razpolago bomo dali tudi model visokotehnološko zahtevne volanske letve, ki bo projektne konzorciju s svojimi varnostnimi ter kvalitativnimi zahtevami služila kot testni primer iz avtomobilske industrije. Obenem bo v projektu velik poudarek na razvoju odprtih sistemov inoviranja, ki jih bodo partnerji uvedli v času projekta, da tako olajšajo dostop zunanjih partnerjev do zahtevnih in dragih tehnoloških testnih postopkov ter opreme. Že vrsto let namreč tudi preko svojih lastnih inovacijskih politik podpiramo modele in prakso odprtega inoviranja.

Naš uspeh je že pritegnil kar nekaj pozornosti v Sloveniji. Med drugim smo bili predstavljeni kot pozitivni primer na mednarodni konferenci Boosting Innovation v Ljubljani, ki jo je organiziralo slovensko gospodarsko in raziskovalno združenje SBRA iz Bruslja.

Projekt LightMe zato za razvojne projekte Hidrie pomeni veliko priložnost, saj bomo v njegovem okviru lahko sodelovali z najpomembnejšimi evropskimi inštituti s področja litja ter oblikovanja materialov. Tu naj izpo-

stavimo predvsem naša glavna partnerja, britansko Univerzo Brunel iz Londona ter ÖGI – Avstrijski inštitut za livarstvo iz Leobna. Oba sedita med najboljših razvojnih institucij na področju livarstva v Evropi in sta tudi močno povezana z evropsko avtomobilsko industrijo. Štiriletni projekt je sicer eden izmed največjih, v katerih je do sedaj sodelovala Hidria, saj združuje 23 partnerjev ter je podprt s skupno 13 milijoni evrov evropskih javnih raziskovalnih sredstev.

INTERVJU S TIBORJEM FEJFARJEM, DIREKTORJEM HIDRIE BAUSCH MADŽARSKA

HIDRIA MI JE BILA ŽE OD NEKDAJ PRI SRCU

AVTOR: ERIK BLATNIK, FOTO: ERIK BLATNIK

Tibor Fejfar ni povsem običajen Madžar. Tekoče namreč govori srbsko, saj se je rodil in dolgo časa živel v Subotici v Vojvodini, kjer prebiva močna madžarska narodna skupnost. V Hidrii je kot direktor naše madžarske lokacije zaposlen poldrugo leto. Pred tem je kruh služil v velikih globalnih multinacionalkah. V tem času pridobljenih izkušenj je ugotovil, da Hidria predstavlja natanko to, kar mu odgovarja z osebnega in poklicnega vidika.

Tibor, stari ste 36 let. Nekateri bi dejali premladi za tako odgovorno funkcijo, kot je direktor podjetja s skoraj 60 zaposlenimi. A to v vašem primeru ne drži. Imate že kar nekaj dragocenih vodstvenih izkušenj.

Res je, kar nekaj sem že dal skozi (smeh). Svoje prvo podjetje sem ustanovil pri 16 letih. Takrat sem prodajal mobilne telefone in kar dobro služil. Ob tem sem se nenehno izobraževal, postal strojni inženir, se poleg tega želel izšolati še za elektroinženirja, a zaradi obilice dela študija nisem dokončal. Prvič sem namreč direktorsko mesto zasedel že s 24 leti.

Potem pa so vas začele snubiti multinacionalke.

Prvi je bil norveški Telenor, tam sem bil prodajni menedžer. Kot direktor sem kariero nadaljeval v madžarskem podjetju Sealing Solutions, kjer smo proizvajali in prodajali najrazličnejše rešitve za tesnjenje. Pred prihodom v Hidrio pa sem kot vodja nabave za centralno Evropo in odgovoren za prenos in vzpostavitev celotne proizvodne linije v Srbijo delal v ameriškem podjetju Ametek. To je specializirano za proizvodnjo elektronskih instrumentov in naprav. V več kot 220 državah zaposluje 17 tisoč ljudi in letno ustvari 4,3 milijarde dolarjev prometa.

Naposled ste se odločili za Hidrio in ne za kakšno mnogo večjo multinacionalko. Kaj ima naša korporacija, česar ostali nimajo?

Hidria mi je bila že od nekdaj pri srcu. Spoznal sem jo že pred leti, ko sem delal finančno presojo za

eno od multinacionalk, v kateri sem bil zaposlen. Že takrat me je navdušila s svojo inovativnostjo, domačnostjo in občutkom, da so vsi zaposleni tu kot ena velika družina. Zdaj ko vodim madžarsko lokacijo, vidim, da se nisem motil.

Ste človek akcije. Izzivov se ne ustrašite. Tako kot povsod jih je tudi na Madžarskem polno. Katere bi še posebej izpostavili?

Vedno sem stremel k dobri komunikaciji. Če je ta vzpostavljena, je težav veliko manj in posel teče. Zato se trudim, da je pretok informacij med nami kar se da kakovosten in učinkovit. Poleg tega moramo nenehno stremeti k najboljšim proizvodnim procesom in na tej točki je vlaganje v nove stroje nujno. Seveda brez spodbujanja in motiviranja zaposlenih ne gre. Njihovi inovativni predlogi za izboljšanje izdelkov, rešitev in delovnih procesov so zelo pomembni. Prav tako se trudimo, da v naše vrste pridobimo dobre in kompetentne strokovnjake in delavce, kar pa včasih ni enostavno.

Omenili ste angažiranost zaposlenih. Kakšne metode uporabljate za njihovo motivacijo?

Prepričan sem, da je zadovoljen delavec dober delavec. Zato nenehno spremljam in poslušam njihova pričakovanja in želje, kaj jih motivira, kako bi nekaj spremenili in podobno. V skladu s tem in z našimi zmožnostmi potem poizkušamo skupaj najti najustreznejše rešitve, da bi naši zaposleni vsak dan prihajali na delo kar se da zadovoljni. Prav tako je pomembno tudi druženje, zato vsa-

ko leto organiziramo timbuilding, kjer skupaj, v velikem loncu kuhamo pasulj in se veselimo. Veste, denar ni vse. Seveda je dobro, da ga imaš. A brez pozitivnega delovnega ozračja navdušenje hitro splahni.

Na koga od vaših sodelavcev pa ste še posebej ponosni?

Ponosen sem seveda na vse sodelavce. So pridni, požrtvovalni in lojalni. Če pa bi res moral izpostaviti koga, bi omenil sodelavce, ki so tu že dolgo časa ter so vedno lojalno stali ob strani Hidrii. To so Gabriela Fenyodi, Agnes Urban, Jakab Eموke in Monika Singlar ter seveda vsa slovenska ekipa, ki vedno stoji za nami kot starejša sestra.

V vlogi direktorja ste verjetno polni novih idej. Kako vidite razvoj madžarske lokacije v prihodnje? Kakšne potenciale ima?

Kot sem že poudaril v enem od prejšnjih odgovorov, je nedvomno potrebno vlaganje v nove stroje in sledenje najsodobnejšim trendom. Glede na to, da imamo v lasti zemljišče poleg obstoječe to-

varne, imamo v načrtu izgraditev nove proizvodne hale ter s tem povečanje števila zaposlenih na več kot 100. Madžarska je še vedno država z nizko ceno delovne sile. Ljudje so zaradi težkih pogojev življenja v preteklosti izredno iznajdljivi in inovativni ter znajo rešiti marsikatero težavo. Prav tako multinacionalka Bosch, s katero že zdaj odlično sodelujemo, v bližini dve veliki tovarni, kar je treba maksimalno izkoristiti.

Življenje pa seveda ni le posel, temveč tudi prosti čas. Kaj najraje počnete, ko niste v službi? S čim vse si polnite baterije?

Rad grem v naravo, kjer si dam duška s spustom s kolesom («down-hill») ali veslanjem. Doma me sprošča kuhanje in seveda dobra družba. Zelo rad berem strokovno literaturo, tako kot je za nekoga branje napetih detektivk ali ljubezenskih romanov obenem sproščujoče in pomirjajoče. Zavedam se namreč, da se je treba nenehno izobraževati. Pa naslednji dan grem v službo poln novih znanj in idej (smeh).

”
Zelo rad berem strokovno literaturo, tako kot je za nekoga branje napetih detektivk ali ljubezenskih romanov obenem sproščujoče in pomirjajoče.

INTERVJU S PRIMOŽEM RECHBERGERJEM, NASTAVLJAVCEM STROJEV V HIDRII BAUSCH, NEMČIJA

BOLJ KOT POSLOVNI SVET MI USTREZA TEHNIKA

AVTOR: ERIK BLATNIK, FOTO: ERIK BLATNIK

Primož Rechberger je klen Jeseničan. Rad ima hokej in kovino, a ne navadno. Zanima ga elektropločevina. Ta je poleg bakra tista osnovna surovina, brez katere ni elektromotorjev. Ker naša korporacija v Nemčiji izdeluje ključne dele vrhunskih elektromotorjev, nepogrešljivih za sodobno elektromobilnost, Primož zato ni dvakrat razmišljal, ko se je odločil za delo v gospodarsko eni najrazvitejših držav sveta. Tam ostaja že sedmo leto.

V Hidrii ste zaposleni 14 let. Po izobrazbi ste poslovni tajnik. Vendar s tem poklicem dejansko niste nikoli služili denarja. Kako to?

Ko sem se odločil za šolanje, sploh nisem razmišljal, kaj bi dejansko rad delal. In tako sem se izobrazil za poslovnega tajnika. Takoj za tem sem se zaposlil v enem od jeseniških podjetij in ugotovil, da mi bolj kot poslovni svet ustreza tehnika. Ker sem si želel novih izzivov, sem zamenjal delodajalca in pred 14 leti prišel v Hidrio, kjer sem še danes.

Kaj vse ste že delali v naši korporaciji?

Začel sem kot vzdrževalec strojev, zdaj pa sem nastavljač strojev. Delo je zelo zanimivo in raznoliko, vedno polno izzivov. In to je tudi razlog, da sem ostal toliko časa. V Hidrii cenijo dobrega delavca in omogočajo stalno izobraževanje.

Pred sedmimi leti ste odšli v Nemčijo. Kaj vas je prepričalo, da ste ostali toliko časa?

Nemčija se je zgodila nekako spontano. Ko na Jesenicah nisem več videl dovolj izzivov, se je v korporaciji pojavila priložnost, prosto delovno mesto v Hidriini lokaciji v Nemčiji. Nisem dvakrat razmišljal. Po poizkusni dobi sem ugotovil, da mi ustreza novo okolje, delovno mesto in vse kar je z njim povezano.

S kakšnimi izzivi se soočate v tej državi? Verjetno je v marsičem drugačna od Slovenije oz. Jesenic?

Na začetku so bili izzivi kar veliki, drugačen jezik. Ob prihodu sem znal le angleško, ne pa tudi nemško. A želel sem se naučiti in zdaj govorim tekoče. Potem mešanica različnih kultur z vsega sveta, ki je v Sloveniji nismo vajeni in se zato moramo stalno medsebojno prilagajati.

V Hidrii Bausch v Vaihingenu je zaposlena pestra nacionalna paleta ljudi. Kako multi-

kulturnost vpliva na ideje, inovativnost in pestrost na delovnem mestu? Vsak od vas ima namreč svoje navade in običaje.

V Hidrii v Nemčiji so zaposleni ljudje približno sedmih narodnosti, kar pomeni sedem različnih kultur iz sedmih različnih držav, a to se na delovnem mestu ne pozna. Vsi stremimo k temu, da smo v podjetju zadovoljni, da lahko normalno medsebojno komuniciramo in skupaj pomagamo Hidrii do željenega cilja in rasti.

Kako usklajujete medsebojno delovanje? Kako se denimo sporazumevate, kako potekajo vaši sestanki, vsakodnevno delo?

Sestanki in delo potekajo večinoma v nemškem jeziku, ki ga razumemo skoraj vsi. Če slučajno pride do nerazumevanja, uporabljamo različne metode. Včasih si pomagamo z angleščino, včasih z aplikacijo Google translate, ali pa enostavno z uporabo rok. Načinov za sporazumevanje je veliko, mi pa z inovativnimi pristopi najdemo pravega. Zaenkrat nam to dobro uspeva.

Nameravate v Nemčiji ostati za vedno ali je Slovenija še vedno tista država, brez katere ne morete?

Trenutno sem zelo zadovoljen, toda odkrito povedano, Slovenija je moja rojstna država in ne izključujem možnosti, da se morda nekega dne ne vrnem nazaj. Pred tem bi v okviru Hidrie želel oditi še v kakšno drugo državo in se spopasti s tamkajšnjimi izzivi.

Kaj bi svetovali tistim, ki bi želeli v tujino, a nimajo dovolj poguma?

Moj nasvet je – pojdite in poizkusite. Vedeti morate, zakaj se odpravljate, domotožja ne smete imeti, biti morate močni v mislih, pozitivni in uspelo vam bo. Le tako se lahko doseže tudi na videz nedosegljivo.

NAŠA POT JE JASNO ZAČRTANA S SANJAMI IN CILJI

AVTORICA: ANJA ČADEŽ, FOTO: ERIK BLATNIK, ROBERT ZABUKOVEC

S hitrimi spremembami, z vse večjo avtomatizacijo in vidnim napredkom umetne inteligence se spreminja tudi klasična vloga prodaje v podjetju. To ne pomeni, da bodo po novem namesto nas vse delali roboti. A opremljenost zaposlenih s primernimi kompetencami in znanjem je ključna za uspešen razvoj naše korporacije. In to je poslanstvo Prodajne akademije Hidrie.

Klasična vloga prodaje v podjetju v sodobnem svetu, polnem avtomatiziranih procesov in digitalnih pripomočkov, danes izgleda popolnoma drugače kot pred denimo 20 leti. Z optimizacijo prodajnega procesa želimo popolnoma ali delno avtomatizirati ponavljajoče se prodajne aktivnosti ter tako razbremeniti ključne zaposlene v prodaji in jim omogočiti jasen fokus – pridobivanje posla in skrb za ohranitev dolgoročnih strateških partnerstev. To ne pomeni, da bodo v prodaji prihodnosti namesto nas sedeli androidi, vendar pa se moramo opremiti s kompetencami in miselnostjo, med katere nedvomno spadajo kreativnost, inovativnost, fleksibilno razmišljanje, intuitivno reševanje problemov, odločanje glede na vrednote, iskanje novih rešitev ter empatija do drugih.

Zato smo s Prodajno akademijo Hidrie v lanskem letu izvedli dve strokovni delavnici. Letos pa smo pričeli z zastavljenim triletnim učnim načrtom, vključujoč vse elemente Akademije, od razvoja prodajnih in strateških kompetenc in veščin, do dobrega poznavanja naših tehnologij ter lastnosti in značilnosti aplikacij, kamor so vgrajeni izdelki Hidrie. Ključna je konverzijska inteligenca, odličen nastop, vodenje ključnih kupcev, razvoj inovativnosti ter prenos dobrih praks in znanj ter delo na konkretnih primerih iz vsakodnevnih poslovnih praks vsake prodajne ekipe. Kreiramo načine za doseganje odličnih rezultatov za vsako izmed vlog v prodaji. To je povezano z organizacijo prodaje in prodajnim procesom. Razvijamo standardizacijo in učinkovitost pristopov v na-

činu prodaje, kar bo omogočilo hitro in učinkovito zaposlovanje novih kadrov v prodaji.

Komunikacijske treninge in ostale profesionalne vsebine vodijo izkušeni licenčni trenerji v kombinaciji z internimi strokovnjaki, predvsem za strokovne teme. Ustanovljamo interaktivno e-platforno za individualno nadgradnjo, utrjevanje snovi, preverjanje napredka posameznika in bazo vsebin za novozaposlene. Udeležence pred treningi dobro pripravimo. Pri tem se posamezne ekipe preizkusijo v organizaciji in izvedbi dogodka, pripravimo tudi športne ali drugačne izzive, kjer pride do izraza timski duh in zmagovalna miselnost. Akademija tako razvija vrhunske prodajne kompetence ter krepi zaveznitva med različnimi prodajnimi timi in širše.

V Akademiji spodbujamo inovativno razmišljanje, odkrivamo nove inovativne modele in pristope, iščemo drugačno pot. Vse, kar že vemo in znamo, poskušamo uporabiti na inovativen način in z našimi idejami navdušiti še druge. Namen je torej vpliv na koncepte razmišljanja, organizacijsko kulturo, izgradnjo samozavesti, poguma. Združuje nas znanje, zaupanje, spoštovanje in strast do našega dela. Naša pot je jasno načrtana tako s sanjami, kot s cilji. Zato

V okviru Hidriine prodajne ekipe so se naši prodajniki na jesenih oblekli tudi v hokejsko opremo in se preizkusili v tem najhitrejšem moštvenem športu na svetu.

smo v tej skupini že prepoznali njeno edinstvenost in velik potencial pri ustvarjanju naše konkurenčne prednosti.

Učimo se biti pogumni, še posebej se ne smemo bati napak. Če nikoli ne poskusimo, se nikoli ne bomo zmotili. Pa je to prava pot? Tveganje ni samo stopiti v neznan, je tudi odprtost do ljudi in novih idej. In kaj nas poganja, da se kljub padcu znova poberemo in poskusimo znova? Strast in trdo delo. Vendar ne katerokoli delo, temveč tisto, ki nas pripelje do cilja. In še nekaj ne smemo pozabiti, ko dosežemo vrh. Takrat se je treba ozreti tudi nazaj in potegniti še druge za sabo. Kajti najboljši občutek ob zmagi je, ko nekoga nekaj naučiš, ga navdušiš, mu daš priložnost.

MARTINA MERSLAVIČ,
TRENERKA OWN THE ROOM

»Dobro podjetje vedno prepoznaš po agilnosti ekipe, njihovi pripravljenosti sodelovati, stopiti izven območja udobja in tvegati, tudi za ceno trenutnega neuspeha, ki pa zelo verjetno pomeni dolgoročno rast. Če k izkušnji lahko dodaš še kombinacijo visoke profesionalnosti in človeške topline, dobiš ... Hidriol!«

SIMON MALOVEC, HIDRIA MOTOTEC

»Všeč mi je, ker sem nove veščine, pridobljene v petek, uspešno uporabil že v ponedeljek.«

ALEŠ TOMAŽIČ, HIDRIA LAMTEC

»Akademija pomaga pri izboljšanju komunikacijskih spretnosti.«

TATJANA LAMPE, HIDRIA LAMTEC

»Neprecenljiva izkušnja so tudi izzivi, kot je hokejska tekma dveh ekip. Na ledeni plošči sta se ekipi borili za plošček z edinim ciljem premagati nasprotnika in doseči cilj – gol. Hidria ima zagotovo tekmovalno ekipo.«

MLADIM MORAMO ZNATI PRISLUHNITI IN JIH MOTIVIRATI

AVTOR: GAŠPER SVETLIK, DIREKTOR HIDRIE HOLDING, FOTO: ROBERT ZABUKOVEC

Podjetja se prepogosto pogovarjamo, usklajujemo in odločamo o investicijah v osnovna sredstva, t. i. CAPEX. Ne mine dan, da te besede, angleške okrajšave, ne bi slišali vsaj enkrat. Pri tem pa se premalokrat pogovarjamo o človeških virih in investicijah vanje.

Družbe sicer rade poudarjajo, da so naši ljudje najpomembnejši kapital. To seveda drži. Večinoma pa smo vsi preveč obremenjeni z reševanjem dnevnih izzivov in doseganjem finančnih ciljev. Premalokrat si vzamemo čas za aktivnosti, povezane z zaposlenimi, ki bi jim nudile možnost nadaljnega razvoja in krepile njihov potencial. Ni podjetja,

ki se v današnjih časih ne bi soočalo z vedno večjim izzivom, kako pritegniti in obdržati mlade ter perspektivne ljudi.

Velikokrat smo v večjih organizacijah preveč togi in ne znamo povezati mlade in starejše generacije. Ko smo se zaposlovali pripadniki generacije X, je bila organizacijska kultura izrazito hierar-

hična. Vodje so bili praviloma manj dostopni. Pretok informacij in dostop do njih je bil precej omejen, manj transparenten. Po drugi strani pa celotne organizacije tudi ne moremo prilagoditi zgolj mlajšim generacijam. Najti pravo ravnotežje med enimi in drugimi je trenutno naš največji izziv. Znati bomo morali prisluhniti obem.

Zadnje čase vse pogosteje poslušamo o »milenijcih« in njihovem drugačnem pogledu na svet, njihovih navadah, pričakovanih o višini plače in možnostih nadaljnega osebnostnega

razvoja. Mladi praviloma potrebujejo mentorja bolj kot vodjo, kar pa težje sprejemajo starejše generacije. In tukaj se večina organizacij srečuje z dilemo, kako motivirati te generacije, da bodo pripravljene prenesti izkušnje in znanje na mlajše in se obenem ne bodo počutile ogrožene. Kako se bomo znali spopadati z izzivi kreacije delovnega okolja, da bo privlačno za mlade in da bi želeli delati v njem, predvsem pa ostati?

Vse se začne pri identifikaciji ključnih mladih kadrov. Naša politika zadrževanja je usmerjena v nudenje možnosti napredovanj za mlajše generacije in izdelave jasnih kariernih načrtov. Zaposlenim dajemo jasno sporočilo, da prvotno iščemo kadre za zasedanje pomembnejših delovnih mest znotraj organizacije. Osebnostni razvoj je pomemben dejavnik in lahko igra pomembno vlogo pri motivaciji. Letos bomo ponovno vpeljali Akademijo za mlade, kjer bo fokus na vsebinah, ki so po našem mnenju ključne za njihov nadaljnji razvoj. Ne želimo zgolj predavati, temveč predvsem prisluhniti mladim, da jih bomo lažje in bolje razumeli.

V Hidrii radi poudarjamo, da smo visoko tehnološko in inovativno podjetje. Kar je seveda res, ko gre za naše rešitve, ki jih nudimo na trgu. Pa smo zares inovativni, ko pride do reševanja izzivov, ki jih prinaša moderna družba oziroma mladi nasploh? Jim nudimo zares inovativno delovno okolje ali smo zgolj le še eno izmed velikih proizvodnih podjetij v slovenskem okolju? V preteklosti smo se pri pregledu ključnih konkurentov fokusirali zgolj na konkurence na trgu izdelkov. Vse več časa namenjamo analizi konkurence na trgu dela. Pogosto namreč konkuriramo raznim zagonskim, večinoma manjšim podjetjem, ki lažje vzpostavijo delovno okolje, ki je bližje mladim. V prihodnosti načrtujemo pripravo projekta preureditve delovnih okolij, kjer bo to ustrezno in izvedljivo.

Mobilnost še vedno ostaja ovira. Peljati se eno uro v službo ali celo razmišljati o selitvi zaradi službe, je redkost. Z dvema loka-

cijama v prestolnici, to je s pisarnama v centru glavnega mesta in v Tehnološkem parku na Brdu, poskušamo zagotoviti možnost ključnim kadrom iz Ljubljane in njene okolice, da se jim dnevno ni treba voziti na naše proizvodne lokacije. To je dobra rešitev predvsem za tiste službe, ki so dnevno manj vezane na proizvodne procese, torej podporne funkcije, kjer lokacija pisarne ni pomembna.

Mlade generacije danes preko družbenih omrežij in z uporabo novih tehnologij hitreje dostopajo do informacij. Spletni forumi so pomembno orodje za izmenjavo in oblikovanje mnenj. Istočasno smo vsi bolj vidni in lažje dostopni za iskalce dobrih kadrov. Prav tako je dostop iskalcev zaposlitve do ponudbe na trgu precej lažji. Prvi stik s podjetjem pa je pogosto narejen predvsem preko spleta. Zato je izredno pomembno, kakšen imidž ima podjetje v javnosti, na spletu, in blagovna znamka.

Želimo si, da naši zaposleni s ponosom povejo, kje delajo. Da so del Hidrie in da s ponosom oblečejo dres korporacije ne samo na Ljubljanskem maratonu ali Maratonu Franja, temveč tudi pri športnih aktivnostih po službi. Blagovno znamko Hidria ne gradimo samo z izjemno prodornimi izdelki, krepimo jo tudi z razvojem korporativne kulture na najvišjem nivoju. Ustvarjamo delovno okolje, ki je odraz naših korporativnih vrednot. Eden najbolj znanih investorjev na svetu, legendarni Warren Buffet, je dejal, da je ugled nekaj, kar gradiš 20 let, uničiš pa ga lahko v petih minutah.

Medtem ko se mi kot delodajalec moramo več ukvarjati z vzpostavitvijo delovnega okolja, ki bo privlačno za mlade perspektivne kadre, mora lokalna skupnost istočasno zagotoviti dovolj privlačno okolje za bivanje v njem. Hidria ima dolgoročno razvojno strategijo ostati in se razvijati na praktično vseh lokacijah, kjer smo prisotni že danes. To pomeni, da bomo potrebovali še več mladih ljudi, ki se ne bodo od daleč pripeljali v službo in se po zaključku odpeljali nazaj domov.

Potrebujemo ljudi iz lokalnih skupnosti, ki bodo po zaključenem delovniku živeli v kraju, kjer je locirana služba. Hidria je tradicionalno večinoma prisotna v okoljih, kjer se mladi izseljujejo oziroma v okoljih, ki niso privlačna za priselitev. To predstavlja še večji izziv in še bolj moramo sodelovati z lokalno skupnostjo. Skupaj namreč želimo ustvariti okolje, ki bo ljudi pritegnilo in predvsem znalo zadržati.

Najti pravo ravnotežje med generacijama je trenutno naš največji izziv.

Pripravljamo projekt za vzpostavitev delovnega okolja, bližjega mladim.

INTERVJU S STROKOVNO SODELAVKO ZA RAZVOJ ANO LIPUŠČEK, POSLOVNA ENOTA HIDRIA DIESELTEC

IZBRALA SEM STROJNIŠTVO, ŽIVALI PA PUSTILA ZA PROSTI ČAS

AVTOR: ERIK BLATNIK, FOTO: ROBERT ZABUKOVEC

Tokrat vam v rubriki pomembnih poklicev za Hidrio predstavljamo tolminsko razvojnico Ano Lipušček, zaposleno v poslovni enoti Hidria Dieseltec, znano tudi po tem, da razvija inovativne in mednarodno nagrajene sisteme za hladni zagon dizelskih motorjev, ki bistveno zmanjšujejo porabo goriva in izpuste škodljivih snovi. Ana svoj prosti čas najraje posveča živalim, predvsem konjem, ki ji pomembno napolnijo baterije za prebojne novosti.

Hidria je družba, ki ima posluh za zaposlene, predvsem pa spodbuja samoiniciativnost.

Ana, ste že v mladosti vedeli, da boste razvojnica, ali ste imeli povsem drugačne želje?

Ne, nikoli nisem v naprej vedela, kaj bom v življenju počela. Vedno sem se odločala šele, ko sem bila postavljena pred dejstvo. Od malega sta me veselili dve stvari, tehnika in živali. Nazadnje sem se morala odločiti za eno in izbrala sem strojništvo, živali pa sem pustila za prosti čas.

Razvijate nove, prebojne in inovativne izdelke in rešitve.

Noben izdelek ni nikoli popoln. Vedno je možno dodatno optimirati, izboljšati, nadgraditi. Poleg tega je tehnološki napredek v zadnjih desetletjih tako hiter, da kupec zahteva in hoče vedno več. Skratka izzivov v razvoju nikoli ne zmanjka, kar v razvojniku spodbudi radovednost, željo po odkrivanju do sedaj neznanega.

Nek način lahko uresničujete svoje sanje. Kaj vam je pri vašem poklicu najbolj všeč?

Predvsem zelo dinamično delo. Polega razvojnega dela tudi testiranje izdelkov, priprava tehnične dokumentacije, treba je vzdrževati stike s kupci in dobavitelji in podobno. Predvsem pa vedno znova pridobivati nova znanja, zato na tem področju ni nikoli prostora za dolgčas.

Kako uspete slediti ostremu tempu tehnično-tehnološkega napredka?

Še zdaleč ne sledim vsemu. Konkurenca v avtomobilski industriji je res precej ostra, zato je napredek zelo hiter. Na srečo ima delo v razvoju prednost delovanja v timu. Z znanjem se tako nenehno dopolnjujemo. Kot pravi stari pregovor, več glav več ve, kar je treba s pridom izkoriščati.

Vam Hidria pri tem nudi zadostno podporo za osebni in profesionalni razvoj?

Hidria je družba, ki ima posluh za zaposlene, predvsem pa spodbuja samoiniciativnost. Če si želiš pridobiti nove kompetence, se izpostaviti, napredovati, ti naša korporacija to navadno tudi omogoči. Meni je do sedaj nudila vso potrebno podporo.

Kaj vam pri delu predstavlja prav poseben izziv? Kaj bi radi uresničili, pa še ni napočil pravi čas?

Veliko je takšnih stvari, ki v danem trenutku niso glavne in iz ozadja čakajo, da se pozneje zopet spomnimo nanje.

V prostem času se zelo radi posvečate konjem. Vam druženje z njimi pomaga pri iskanju novih, inovativnih idej in rešitev?

Ha ha. Kljub temu da imajo tudi avtomobili konje pod pokrovom motorja, bi težko rekla, da imata konjereja in jahanje kaj skupnega z avtomobilsko industrijo. Ukvarjanje s konji mi pomaga odmisлити vse ostalo in se sprostiti. Tako dobim zagon za delo in nove ideje.

Kaj bi svetovali iskalcem prve zaposlitve, ki želijo delati pri nas?

Hidria v zadnjih letih veliko zaposluje in potrebuje širok spekter poklicev. Kdor bi se rad zaposlil pri nas, naj se le opogumi, se zglesi oziroma pride z nami v stik. Študentje imajo priložnost, da že pred zaključkom študija preko študentskega dela preverijo, kakšno je delo na različnih področjih ali v službah, in se prepričajo, kaj želijo v življenju početi. To možnost sem med študijem tudi sama izkoristila.

INTERVJU Z JANIJEM KENDO, VODJO HIDRIINEGA TIMA ZA RAZVOJ IN TEHNOLOGIJO SISTEMA OPTYMUS PSG

IZGLEDALI SMO KOT NAJSLABŠI MOŽNI VOZNIKI

AVTORICA: TONJA BLATNIK, FOTO: ROBERT ZABUKOVEC

Jani Kenda v Hidrii vodi ekipo osmih vrhunskih inženirjev, ki skrbijo, da naš inovativni in prebojni sistem za hladni zagon dizelskega motorja s senzorjem tlaka Optymus PSG deluje brezhibno in učinkovito. V njen razvoj je bil vključen že na samem začetku, pred več kot desetletjem kot mladi raziskovalec na Fakulteti za strojništvo. V tem času je pridobil ogromno znanja in izkušenj, doživel pa tudi marsikatero zanimivost. Soustvarjal je prototipno lasersko delavnico, ki ji ni para.

Jani, zakaj je bila ta delavnica tako pomembna za vas in za Hidrio?

Sistem Optymus PSG je sestavljen iz vrste miniaturnih in preciznih komponent, ki jih je treba medsebojno zavariti, da ne razpadejo ob tresljajih v motorju. Za njihovo varjenje se zato uporablja zeleni laser. Na začetku je bilo v ekipi nekaj dvoma, saj smo na tem področju orali ledino. A ne glede to nam je uspelo doseči odmevne rezultate. Našo tehnologijo uporabljajo v serijskih proizvodnjah. Izkazala se je namreč za odlično.

Zeleni laserji veljajo za izredno redke. Hidria ga ima.

V sklopu mednarodnega projekta Combilaser smo se z nemško institucijo za razvoj laserske tehnologije Laser Zentrum Hannover dogovorili za obisk in izvedbo testiranj. Spomnim se, da smo bili dan prej v Skupini Volkswagen. Pogovarjali smo se o zamrznitvi dizajna, to je o potrditvi serijske proizvodnje sistema, brez nadaljnjih sprememb v konstrukciji izdelka. Potrdili so našo inovativnost in drznost.

Mislím, da se zgodba tu še ni končala.

Ne, začela je postajati zanimiva (smeh). Prvi testi z omenjenim laserjem so namreč pokazali, da se pravilno usmerjamo. Zato smo iskali ponudnike tovrstne tehnologije na svetovnem nivoju in izkazalo se je, da obstajata le dva. Eden je Trumpf, ki je prvi na trg

lansiral zeleni laser, primeren za našo serijsko izdelavo sistema Optymus PSG. V tistem trenutku so bili na vsem svetu izdelani samo trije prototipni laserji. Nam je s pravim pristopom uspelo priboriti na izposojno enega izmed treh, ki smo ga pozneje tudi kupili.

Katera je ključna prednost zelenega laserja?

Zelena svetloba ustrezne valovne dolžine je primerna za varjenje oziroma spajanje bakra na nerjaveče jeklo. To sta dva materiala, iz katerih so sestavljeni nekateri deli sistema Optymus PSG. Absorpcija in ponovljivost sta 30 odstotkov boljši.

Smo mlad, zagret tim, ki nenehno išče rešitve, kako bi naš izdelek lahko bil še boljši.

zato smo se morali znajti. Sistem smo testirali na avtomobilih na naših cestah in avtocestah. Predstavljate si lahko, da so nas zato včasih udeleženci v prometu tudi čudno gledali.

Zakaj?

Avtomobil je bilo treba pospeševati do 4500 vrtljajev v tretji ali četrtri prestavi, nato so morali obrati sunkovito pasti na 2000 vrtljajev in spet je sledilo hitro pospeševanje. Izgledali smo kot najslabši možni vozniki. Vse je tulilo in ropotalo (smeh).

Ob delu se običajno dogodijo tudi zanimive zgodbe. Kakšne anekdote so spremljale nastanek Sistema Optymus PSG?

Smo mlad, zagret tim, ki nenehno išče rešitve, kako bi naš izdelek lahko bil še boljši. Takrat pa smo bili omejeni z opremo in sredstvi, tudi s financami,

Ste pa zato v vseh letih razvoja pridobili veliko novega? Kaj bi izpostavili?

V prvi vrsti – znanje. Močno smo razširili tudi mrežo sodelovanja. Vseskozi so bile vpletene zunanje institucije, v sklopu Combilaserja je bilo kar 12 partnerjev. Največji preskok se je zgodil, ko smo izvedli lastno prototipno opremo za testiranje, kar nam omogoča 100-odstotno kakovost. Današnja proizvodnja je ena najbolj opremljenih v Sloveniji. Na to smo lahko ponosni!

Tudi zato, ker je Hidria že drugič nagrajena kot najboljši dobavitelj Skupine PSA – Peugeot, Citroen, Opel. Verjetno niso edini, ki cenijo znanje naše korporacije?

Seveda. Kakovost so potrdili kupci in dobavitelji ter zlasti novi, potencialni kupci. Med njimi je denimo Ford. Pred kratkim smo izvedeli, da so zelo zadovoljni s karakteristikami našega izdelka in zainteresirani so, da bi tudi v svojih motorjih uporabili naš sistem.

Na katera področja se še usmerjate?

V izdelavo sistema Optymus PSG je bilo vložnega ogromno znanja. Ta koncept in specifično znanje bi radi razširili tudi na druge

izdelke. Zato že razvijamo različne inovativne rešitve in izdelke, tudi senzorje za nadzor tlaka v brizgalnih orodjih.

Kaj pa primeri ladijskih motorjev? Bi lahko veliki dizelski agregati uporabljali vaš sistem?

Da, tudi v tem primeru se je naš izdelek izkazal za najboljšega na svetu. Zdrži namreč bistveno večje obremenitve, kot se razvijejo v osebnih avtomobilih, in to je naša konkurenčna prednost.

Postaviti je treba prave ljudi na pravo mesto.

Za vsemi omenjenimi uspehi pa stoji dober tim. Katera vrednota je bližje vašemu: tekmovanje ali sodelovanje?

Vsekakor smo tekmovalni, a znamo zelo dobro sodelovati. Smo dobri prijatelji, družimo se izven delovnega časa in inoviramo tudi v

sproščenem vzdušju. V povprečju smo stari 30 let, prihajamo iz Tolmina in okolice. Trenutno nas je osem, jaz pa sem ponosen timski vodja.

Kaj je za vas uspeh?

Kazalniki so različni – zame je uspeh predvsem osebno zadovoljstvo in zadovoljstvo tima, oboje naravnano na doseganja in preseganje merljivih kazalnikov. Glavni izziv pa je vedno postaviti prave ljudi na pravo mesto.

KO JE PLAČA LE DEL CELOTNE ZGODBE

SOCIOLOGINJA TONJA BLATNIK O MILENIJCIH

Prvič v zgodovini je na trgu dela prisotnih pet generacij: tradicionalisti (rojeni pred 1946.), generacija otrok blaginje (rojeni med 1946. in 1964.), generacija X (rojeni med 1965. in 1980.), milenijci (1980–1996) in generacija Z (rojeni po letu 1996). Največ pozornosti vzbujajo milenijci, ki trenutno predstavljajo že več kot polovico svetovne delovne sile, zasedajo pa tudi približno petino vodstvenih položajev. V Hidrii jih navdušuje možnost izobraževanja, dobri odnosi in osebna rast.

Posamezniki, ki so jih zaznamovale različne zgodovinske prelomnice, vrednote in tehnološki preboji, sedaj v vlogi sodelavcev v marsikaterem podjetju delajo na skupnih projektih in sledijo istim ciljem. Kaj morajo pri tem vedeti organizacije, da ne trčijo ob generacijske razlike, temveč – ravno nasprotno – v medgeneracijskem sodelovanju prepoznajo svojo dodano vrednost? Raziskava o sodelovanju slovenskih milenijcev s starejšimi kolegi znotraj delovnega okolja, ki jo je lani izvedlo podjetje Compe-to, kaže, da velika večina vprašanih, kar 88,1 odstotkov, zelo dobro sodeluje s starejšo populacijo. Prav tako se 65 odstotkov anketirancev bolje počuti in deluje v generacijsko mešanem okolju. Za mnenje smo povprašali tudi milenijce, zaposlene v Hidrii (več na naslednji strani).

Gašper Mivšek, vodja projektov v Hidrii, je povedal, da pri svojem delu zelo ceni posredovanje znanja in izkušenj svojih starejših kolegov, saj to občutno doprinese k njegovi osebni rasti. Ravno slednje je izjemno pomembno karierno sidro milenijcev. Jamie Notter, strokovnjak za medgeneracijsko sodelovanje, član Forbesovega združenja coachev, namreč poudarja, da se milenijci ne zadovoljijo zgolj z osnovami: »Pričakujejo, da bodo delovna mesta opremljena, brezhibno delujoča, da bo organizacijska kultura vključujoča, še več: službo želijo osmisлити – plača je pri tem le del celotne zgodbe. Delo mora imeti smisel, globlji in širši pomen.«

JAMIE NOTTER,
STROKOVNJAK ZA MEDGENERACIJSKO SODELOVANJE,
ČLAN FORBESOVEGA ZDRUŽENJA COACHEV.

*Delo mora imeti smisel,
globlji in širši pomen.*

**LAURA SMREKAR,
PARTNERKA V COMPETU**

*Edini svet, ki ga milenijci poznajo,
je hiter in se ves čas spreminja,
prilagaja, inovira.*

Milenijci želijo vedeti, da s svojim delom rešujejo težave sveta, prispevajo k boljšemu bivanju, čistejšemu okolju. Podjetja, ki bodo znala odgovoriti na tovrstna vprašanja, bodo pritegnila najboljše kadre in zato zmagovala na dolgi rok. Istočasno pa bodo vzgajala talente v odgovorne, etične voditelje, kar je skupna družbena odgovornost vseh v gospodarstvu. In tu pridemo do naslednjega identitetnega sidra milenijcev, ki pa je inovativno delovno okolje. Raznolikost je namreč kot humus za inovacije.

Organizacije, ki cenijo in živijo agilnost, hitrost, preglednost, prožnost; torej vse, kar je blizu generaciji milenijcev, bodo na podlagi iz tega izhajajoče inovativnosti tlakovale pot do bodočega uspeha. »Edini svet, ki ga milenijci poznajo, je hiter (internet, mobilni telefoni, snapchat ...) in se ves čas spreminja, prilagaja, inovira. Prav tak svet pričakujejo in si ga želijo tudi znotraj delovnega okolja,« dodaja Laura Smrekar, partnerka v Competu. Pri tem poudarja, da je ena od najbolj zanimivih ugotovitev Competove ankete, da se skoraj polovica milenijcev (49,2 odstotka) čuti dovolj kompetentne za vodenje starejše generacije in da bi bili pripravljeni nastopiti kot vodje starejših kolegov.

Milenijci, v Sloveniji naj bi jih bilo 378.000, so torej ambiciozni, pripravljeni delati, kadar imajo cilj, ki jih navdušuje. Odločilen motivator je tudi dobro vzdušje na delovnem mestu. Podjetja po vsem svetu se soočajo z izzivom, kako povečati produktivnost in dodano vrednost; skrb vzbuja zlasti podatek, da je resnično zavzetih le 30–35 odstotkov zaposlenih. Bolj kot razumemo različne potrebe zaposlenih, upoštevajoč tudi, kateri generaciji pripadajo, bolj trdno organizacijsko kulturo lahko gradimo.

Milenijci v tem pogledu niso kaj dosti drugačni od ostalih generacij. Hidriini kot veliko prednost svojega delovnega mesta izpostavljajo možnost stalnega izobraževanja, dobre odnose, pa tudi aktivnosti, ki niso formalne narave. Na primer smučarski dan in vsakoletno jačdranje. Vse to doprinese k medsebojnemu spoznavanju in večji povezanosti ter vključenosti – to pa so glavni elementi, ki napolnijo jadra.

S pogoji in izzivi v Hidrii sem zelo zadovoljen. Imamo veliko različnih izobraževanj, ki pripomorejo h kakovostnemu delu. Dopolnjujejo pa tudi moje socialne in vodstvene veščine.

**SREČKO KARANOVIČ,
DELOVODJA,
V HIDRII ZAPOSLEN ŠEST LET**

Všeč mi je, da Hidria spodbuja razvoj in izobraževanje svojih zaposlenih. Z veliko novimi znanji in izkušnjami sem dobro obogatila svoje profesionalno in zasebno življenje. Rada se učim novih stvari. Veliko mi pomeni tudi dobro vzdušje v kolektivu in prijaznost sodelavcev, ki radi delijo svoje znanje in mi priskočijo na pomoč.

**MONIKA MANFREDA,
STROKOVNA SODELAVKA ZA RAZVOJ,
V HIDRII ZAPOSLENA LETO IN POL**

MILENIJCI O DELU V HIDRII

»Vsako leto se udeležim strokovnih izobraževanj. Prav tako moji nadrejeni izražajo zanimanje za moj dolgoročni razvoj, me usmerjajo ter posredujejo svoje izkušnje in znanje, kar zelo cenim. Prepričan sem, da je zagretost, energija mlajših zaposlenih v kombinaciji z izkušnjami in znanjem starejših odličen recept za naprej. Pozitivne so tudi neformalne aktivnosti, ki jih organizira korporacija, kot na primer smučarski dan in vsakoletna jadranja. Vse to doprinese k medsebojnemu spoznavanju in večji povezanosti.«

GAŠPER MIVŠEK,
VODJA PROJEKTOV,
V HIDRII ZAPOSLEN DVE LETI

»Z delom v Hidrii sem zadovoljen. Odkar delam tu, sem bil na številnih izobraževanjih, obiskal več sejmov, spoznal naše dobavitelje in nove, prebojne tehnologije. Sem tudi že napredoval, saj znam sam rešiti izzive in iskati nove možnosti za izboljšave. Postal sem samozavesten in si izboljšal samopodobo, kar name pozitivno vpliva tudi v zasebnem življenju.«

KLEMEN PREŠEREN,
TEHNOLOG,
V HIDRII ZAPOSLEN LETO IN POL

Hidria z izobraževanjem in strokovnim izpopolnjevanjem novim sodelavcem, predvsem pa mladim, ki še nimajo izkušenj z avtomobilsko industrijo, omogoča hitro spoznavanje standardov in načinov dela v tem segmentu.

Že ob nastopu službe se je zato mogoče naučiti veliko koristnega in nato karierno napredovati.

KRISTIJAN MEDVEŠČEK,
STROKOVNI SODELAVEC ZA TEHNOLOGIJO,
V HIDRII ZAPOSLEN POL LETA

NEPOZABNI ŠPORTNI IZZIVI ZA NAŠE NAJMLAJŠE

AVTORICA: VESNA MARINAC, FOTO: ERIK BLATNIK

Med jesenskimi in zimskimi počitnicami smo se z več kot 100 otroki naših zaposlenih in njihovimi prijatelji odpravili na dva izziva, ki bosta otrokom zagotovo ostala v spominu. Organizirali smo ju v sklopu projekta Gradimo močna partnerstva za bodoče zmagovalce. Z njima pa so otroci spoznavali svet športa in športnega duha.

Hidriini izzivi za male junake vedno narišejo nasmeh na obrazih otrok naših zaposlenih in njihovih prijateljev.

Jesen smo se tako odpravili na Jesenice, v legendarno hokejsko dvorano Podmežaklo, kjer nas je takoj ob prihodu pozdravilo močno neurje. Mi se kljub slabim vremenskim razmeram nismo dali. Namestili smo se v dvorano, pomalicali in si nabrali moči za najbolj zabavno dogodivščino te jeseni. Razdeljeni v dve skupini smo odšli novim izzivom naproti.

Ena skupina je najprej igrala namizni tenis. Da je bilo vse skupaj še bolj zanimivo, je bil njihov nasprotnik kar robot. Ta jim je podajal žogice in s tem še dodatno popestril igro. Druga skupina pa je obula drsalke in se podala na led. Tam so premagovali in preskakovali ovire, vijugali na poligonu med stožci, streljali na gol in imeli možnost preizkusiti se v igranju hokeja s čisto praviimi hokejisti.

Po intenzivnem športnem udeještvovanju smo se utrujeni preoblekli in se namestili v prostor čisto na vrhu tribun, v tako imenovani VIP prostor, od koder smo ob okusnem kosilu lahko spremljali hokejsko tekmo med mladima selekcijama hokejistov HD Hidria Jesenice in HK MK Bled. Tekma je bila še posebej razburljiva, saj je postregla s kar 17 zadetki. Dan smo tako zaključili z veliko mero smeha in zadovoljstva.

Tega je bilo v izobilju tudi prvi dan zimskih počitnic, ko smo se z otroki odpravili proti Koprju. Vso pot nas je spremljalo sončno vreme, ki je še dodatno polepšalo naš dan. Po naporni vožnji smo se podali na plavalni izziv v kopalnišče Žusterna. V bazenu nas je pri-

čakalo nešteto zanimivih rekvizitov, ki so nam popestrili plavanje in druženje s prijatelji. Lahko smo veslali v kajaku ali pa na deski – supu, si nadeli maske in plavutke ali pa vzeli blazine in pene za nudenje opore v vodi.

Kljub nenehnemu gibanju in skakanju v vodo nas je na vodni zabavi malo zazeblu. Seveda smo ob tem postali tudi lačni. Voda človeka pač zlakoti. Oblekli smo se v suha oblačila, se pogreli na toplem primorskem sončku, potem pa jo mahnili v bližnjo restavracijo na kosilo, kjer smo se dodobra podkrepili in se poslovili od slovenske obale. Čeprav je bila pred nami dolga pot, je v pozitivnem ozračju

minila izredno hitro. Domov smo prišli nasmejani in veseli, saj je bil za nami prekrasen dan in odličen začetek počitnic.

S Hidriinimi izzivi za male junake pa niso zadovoljni le otroci, ampak tudi njihovi starši. Velikokrat prejmemo

pošto, v kateri se nam zahvaljujejo in nam sporočajo, da otroci z naših izzivov prihajajo nadvse srečni. To je prekrasen občutek in motivacija za delo, saj jim s tem omogočamo in dajemo priložnost, da doživijo nekaj novega in si naberejo športnih izkušenj.

Vsakič znova se je lepo vrtni s polnim avtobusom nasmejanih in navdušenih otrok, ki kar žarijo od zadovoljstva, in jih predati staršem, ki zelo nazorno pokažejo, da nam zaupajo. Takšnih nasmejanih trenutkov si želimo še več, zato vas že vabimo na naslednji Hidriin izziv, da skupaj z nami zapišete nove spomine.

*Vsakič znova se je lepo vrtni
s polnim avtobusom srečnih in
navdušenih otrok.*

ZAČELI SMO LE Z ENIM KOŠEM, USNJENO ŽOGO IN VELIKIM SRCEM

AVTOR: DUŠAN LAPAJNE, DIREKTOR HIDRIE IN PREDSEDNIK KK HIDRIA. FOTO: ROBERT ZABUKOVEC

Ob petdeseti obletnici idrijske košarke je prav, da se spomnimo njenih rosnih začetkov in prvih korakov, ko je skupina mladih fantov v parku na Prejnuti postavila košarkarski koš, pod katerim so vsak dan trenirali z željo, da bi se pomerili z nasprotniki tudi na prvenstvenih tekmah.

Na njihovo pobudo je na jesen leta 1969 skupina zanese-njakov v gostilni Kanon ustanovila Košarkarski klub Idrija, katerega začetno premoženje je bila le usnjena košarkarska žoga. Člani novonastalega kluba so se prvič na prijateljski tekmi, 25. oktobra 1969, pomerili z ekipo ŠŠD Merkur iz idrijske gimnazije. Eden od glavnih motivov ustanoviteljev, s prvim predsednikom kluba Henrikom Mohoričem na čelu, je bil, da mladi ob organiziranem delu v klubu pridobijo vse pozitivne vrednote, ki jih prinaša aktivno športno udejstvovanje. V klubu so se tako razvijali zdrava tekmovalnost, tovarištvo, disciplina in sodelovanje.

Tudi vse naslednje generacije, ki so vodile idrijsko klubsko košarko, so sledile temu poslanstvu in nam dale neprecenljivo popotnico za nadaljnje delo.

Košarka se je v Idriji razvijala postopoma, po naravni poti, korak za korakom. Na tej poti je dosegala vidne uspehe na vseh ravneh tekmovanja od najmlajših selekcij do članskih ekip. Vrh je dosegla

nedvomno z igranjem v elitni Slovenski košarkarski ligi. Sledil je rezultatski padec in postopen nov zagon, ki smo mu priča še danes.

Korporacija Hidria je leta 2011 prevzela pokroviteljstvo nad idrijsko košarko. V Hidrii smo prepričani, da je šport temeljnega pomena za zdrav razvoj mladih, zato podpiramo naše športnike in se skupaj veselimo njihovih uspehov, saj smo prepričani, da so športne vrednote temeljnega pomena pri oblikovanju in razvoju človeka.

Tudi Hidria ne bi naredila takega preboja na zahtevnih evropskih in svetovnih trgih, če je ne bi prežemal športni duh. Številni posamezniki iz generacij nekdanjih košarkarjev so tudi del našega kolektiva in so svoje športne vrednote uspešno vtkali v delovni vsakdan.

Ob tej priliki bi se zahvalil vsem posameznikom in pokroviteljem, ki so se po svojih močeh trudili in se trudijo, da smo skupaj dočkali častitljivi jubilej in da lahko z optimizmom zremo v prihodnost idrijske košarke. Naj v Idriji košarka živi!

USPEŠNO ABRAHAMOVO LETO ZA KOŠARKARJE HIDRIE

AVTOR: SAŠO KAVČIČ, KOŠARKARSKI KLUB HIDRIA, FOTO: ROBERT ZABUKOVEC

Košarkarski klub (KK) Hidria je v sezoni, ko se obeležuje tudi 50-letnica kluba, združeval kar 130 članov. Sezona je bila dolga in naporna za vse selekcije, ki so dosegle nekaj lepih uspehov. Ogledalo kluba je seveda članska ekipa, za katero je najboljša sezona v zadnjih letih.

Kljub mladosti in posledično neizkušeno-
sti je ekipa skozi celotno sezono dihala
kot eno, igrala na visokem nivoju, za kaj
več pa je morda zmanjkalo tudi nekaj
sreče. Moštvo je sestavljeno iz doma vzgojenih
igralcev, ki so v celotni sezoni na domačem terenu
izgubili le tekmo proti izkušeni ekipi iz Nove Gorice.
Ta je kot edina ekipa letos iz Idrije odnesla celo
kožo. Ostala domača srečanja letos močne lige pa
so idrijski fantje na veselje številne publike dobili.

Pri tem velja omeniti, da so tekme KK Hidria daleč
najbolje obiskane. Po uradni statistiki KZS v pov-
prečju tekme KK Hidria redno obiskuje kar 330
gledalcev. Letos se je največ navijačev zbralo na
tekmi proti Postojni – nekaj več kot 500. Košar-
karji so imeli tudi težave s poškodbami, kar je bil
mogoče eden izmed dejavnikov, da se niso uvrstili
v kvalifikacije za drugo ligo. Tja sta se uvrstili eki-
pi iz Postojne in Nove Gorice, igralci Hidrie pa so
bili na lestvici tik za njimi. V ligi za razigravanje so
fantje le potrdili najboljšo pozicijo iz prvega dela in
zasedli vrh lestvice, pred Ajdovščino in Slovanom.
Cilj uprave kluba za prihodnjo sezono je seveda
zadržati fante v domači sredini, dodati še kakšen
kamenček v mozaik in drugo leto stopiti še sto-
pničko višje.

Pri mlajših selekcijah je bil letos opazen zelo po-
večan vpis predvsem v najmlajših skupinah. Do
enajstega leta starosti tako v KK Hidria trenira kar
50 košarkarjev. Ekipa U13 si je priborila mesto med
prvoligaši, kjer je letos dosegla nekaj odmevnih
zmag. Zagotovo lepa izkušnja za fante je bila tudi
udeležba na mednarodnem turnirju v Beogradu.
Modra dvorana je v Idriji gostila tudi turnir Basket-
4Kids. Poleg tega pa so bili fantje še neporaženi v
šolskem tekmovanju Superšolar. Uspelo se jim je
uvrstiti med devet najboljših ekip v Sloveniji.

Ekipa U15 je sezono pričela v drugi ligi in se po do-
brem prvem delu uvrstila v prvo, kjer so odigrali ne-
kaj kakovostnih tekem in vidno napredovali. Mla-
dinska ekipa je letos barve zastopala v drugoligaški
konkurenci, kjer pa je bila polovično uspešna.

Tako kot pretekla leta KK Hidria ne počiva niti med
počitnicami. V prvih dveh tednih meseca julija so
bile organizirane Košarkarske počitnice, zadnji
vikend v avgustu pa je že tradicionalno rezerviran
za priprave v Savudriji. S tem razvijamo in krepimo
idrijsko košarko za naše skupne zmage tudi v pri-
hodnje.

Tudi mladi jeseniški hokejisti HD Hidria Jesenice so
uspešno zaključili letošnjo sezono. Njihov predsednik
Miha Rebolj zato z optimizmom zre v prihodnost:

»Ponovno smo osvojili dva naslova državnih prvakov, in sicer v kategoriji U-12
ter U-18. Skupaj z vami, našim ponosnim glavnim sponzorjem, smo uspeli do-
kazati, da imamo perspektivne, nadobudne ter srčne mlade hokejiste, ki se s
podporo dinamičnega in sodobno usmerjenega trenerskega kadra razvijajo v
vrhunske hokejiste. Veseli smo tudi številčnega vpisa najmlajših v našo hokej-
sko šolo, kar nam zagotavlja sveže moči in bodoče nove prvake!«

Z generalnim sponzorstvom Hidrie se uspešno
krepiti tudi posoški nogomet. Mitja Taljat,
predsednik Nogometne šole Hidria Tolmin razloži:

»S sezono smo zadovoljni. Pod pokroviteljstvom Hidrie smo izboljšali sodelo-
vanje z okoljskimi krožki ter lokalnima Kluboma za mali nogomet Puntar in
Oplast. Za nogomet se odloča vedno več otrok. Izboljšali smo program dela
in uvedli nove vsebine ter dodatne individualne treninge za kategorije od U-12
do U-19. S tem smo naredili ogromno manj vidnega systemskega dela, kar bo
zagotovo prineslo rezultate v prihodnjih letih.«

INTERVJU S FLAVTISTKO ŠPELO FLAJŠAKER

ČAROBNI DIH GLASBENE KARIERE

AVTORICA: TONJA BLATNIK, FOTO: ROBERT ZABUKOVEC

Poleg tolkal je flavta verjetno najstarejše znano glasbilo. Že od nekdaj navdušuje ljubitelje glasbe. Je pa tudi eno izmed najbolj priljubljenih solističnih in orkestrskih pihalnih glasbil. Že pri osmih letih je povsem očaralo tudi Špelo Flajšaker, danes uveljavljeno flavtistko, diplomantko Koroškega deželnega konservatorija za glasbo in igro v Celovcu ter študentko magistrskega študija Akademije za glasbo v Ljubljani. Na poti do uspeha ji je pomagala tudi Hidria.

Katere so glavne prelomnice na vaši dosedanji glasbeni poti?

Ko sem konec drugega letnika Gimnazije Jurija Vege v Idriji uspešno opravila avdicijo za udeležbo na enomesečnem Orkesterkampu v San Diegu v Kaliforniji, ki je potekal v sklopu Rotary kampov, sem po tej čudoviti izkušnji vedela, da je to tisto, kar si želim delati tudi v prihodnosti. Zadnja dva letnika gimnazije sem tako vzporedno obiskovala tudi predštudij flavte na Konservatoriju v Celovcu, kamor me je napotila moja učiteljica glasbe.

Po znanje ste se vozili iz Idrije v Avstrijo!? 280 kilometrov tja in nazaj. Je bilo naporno?

Uf, ure flavte sem imela vsak ponedeljek. Eden od staršev me je takoj po zaključku pouka peljal v Celovec, kjer sem s profesorico vadila flavto uro in pol. Ko pa sem imela tam še nastope in tekmovanja, pa je bilo teh poti še več. Bilo je naporno, predvsem pozimi. Spomnim se, ko je bilo treba pri -14 °C na avto dati snežne verige, da sem na vajo prišla pravočasno.

A kjer je volja, je tudi pot, pravijo.

Res je! Po uspešno opravljeni maturi sem opravila sprejemne izpite za študij na Koroškem deželnem konservatoriju za glasbo in igro v Celovcu. Izbrala sem pedagoško in koncertno smer. Leta 2016 sem s pedagoške smeri diplomirala z odliko, leto kasneje pa še s koncertne, ko sem tudi že pričela s poučevanjem flavte na Glasbeni šoli Idrija. Po zaključku študija v Celovcu sem sprejemne izpite za magisterij opravila v kar treh mestih – v Ljubljani, na Dunaju in v Salzburgu. Na koncu sem se odločila za Akademijo za glasbo v Ljubljani, kajti edino tako sem lahko vzporedno še poučevala na Glasbeni šoli v Idriji.

Kakšno podporo pa vam je pri tem nudila Hidria?

Že ko sem kot gimnazijka obiskovala ure flavte v Celovcu, mi je Hidria namenila prvo donacijo. Kasneje, v času študija, pa mi je prek Rotary kluba, nudila dvoletno štipendiranje. S tem sem se lahko udeležila dodatnih izobraževanj, ki so za glasbenika zelo dobrodo-

”

*Vedno sem vedela,
da bom igrala flavto,
saj je moj najljubši
inštrument.*

šla. S Hidrio tako ostajam povezana preko nastopov na dogodkih Hidrie in Rotary kluba.

Kje vse pa ste že koncertirali? Si kakšen nastop štejete v posebno čast?

Koncerti so moja stalnica. Med največje dosežke si nedvomno štejem solistični nastop s simfoničnim orkestrom KSO v Celovcu. Gre za profesionalni orkester, kot sta pri nas denimo Simfonični orkester RTV Slovenija in Orkester Slovenske filharmonije. Za KSO sem uspešno opravila avdicijo in pred dvema letoma nastopila na koncertu Meister von Morgen z izvedbo Koncerta za flavto in orkester skladatelja Jacquesa Iberta. Nastopila sem tudi na Grajskih večerih v Idriji, kjer sem s Komornim godalnim orkestrom Slovenske filharmonije odigrala Koncert v d-molu za flavto in komorni godalni orkester skladatelja Carla Philippa Emanuela Bacha, sina Johanna Sebastiana Bacha. V času magistrskega študija v Ljubljani sem vsako leto uspešno opravila avdicijo za solistični koncert na Flavtističnih večerih, ki potekajo v Ljubljani. Redno se vračam tudi v Celovec, kjer igram pri simfoničnem orkestru SFK.

Hidria me je podprla že, ko sem bila gimnazijka.

Večkrat ste bili tudi na Kitajskem. Je to posebna izkušnja?

Seveda! Na Kitajskem nastopamo zadnja tri leta v času novoletnih praznikov. Turneje organizira naš lokalni menedžer, in sicer v večjih mestih, kot sta Peking in Šanghaj. Programsko je glasbeni repertoar razdeljen na klasiko, npr. znane uverture in Straussove valčke, ter znano sodobno, zlasti filmsko glasbo, denimo iz filma Titanik ali Pirati s Karibov. To Kitajci radi poslušajo.

Pestro in poučno obenem?

Nedvomno. Take izkušnje so zelo dragocene. Iz tega se človek veliko nauči. So pa hkrati take turneje za človeka zelo naporene, saj je poleg tega, da je zvečer treba odigrati koncert, včasih tudi dva, čez dan tudi ogromno transferjev zaradi velikih razdalj. Največkrat se vozimo z avtobusi, letali ali s hitrimi vlaki. Spomnim se, da se enkrat zaradi hudega smoga nismo mogli peljati, saj se ceste sploh ni videlo in smo zato skoraj zamudili na koncert.

Kako pa vas tam sprejema občinstvo?

Občinstvo dobesedno ponori, ko nas zagleda. Počutimo se kot prave rock zvezde. Letos smo igrali v parlamentu v Pekingu, v dvorani, v kateri je bilo 7.000 ljudi. Po zaključku so se želeli vsi fotografirati z nami, se nas dotakniti in se nam približati. Včasih občinstvo pade v tako evforijo, da morajo posredovati celo varnostniki. Na Kitajskem se mi je celo zgodilo, da sem podpisala svoj prvi avtogram.

Je za nastop pred večtisočglavo množico potreben drugačen trening, več priprav?

Priprava je vsekakor veliko. Res pa je trena, kadar nastopam v orkestru, bistveno manjša. Takrat smo kot družina – skupaj smo na odru, skupaj muziciramo in nam je zato lažje. Solistični nastopi pa zaradi večje izpostavljenosti zahtevajo več let izkušenj. Lansko leto sem si na Akademiji izbrala predmet večšine uspešne psihične priprave na nastop, kjer smo se učili posebnih tehnik sproščanja.

Nam zaupate kakšno?

Za nastop se je treba povsem umiriti, temeljito vizualizirati prostor in potek nastopa. Ena od tehnik je sledeča – zapremo uči, sprostimo telo in šteujemo pri vdihu do štiri. Pri štiri dih zadržimo. Pri izdihu pa do osem izdihujemo. Pri tem si z vsakim dolgim izdihom predstavljamo, da se poslavljamo od negativne energije in slabih misli.

Kje se vidite v prihodnosti?

V tem šolskem letu sem že zaposlena v Glasbeni šoli Idrija, kjer poučujem flavto in uživam pri predajanju svojega znanja mlajšim generacijam. Vsekakor pa so nastopi na koncertnih odrih nekaj, kar bom nadaljevala tudi v prihodnosti, saj je to tisto, kar daje glasbeniku navdih za nadaljnje ustvarjanje. V življenju je namreč treba početi tudi kaj za dušo. Zato sem od letošnjega leta tudi del nove komorne zasedbe z imenom Kvartet con anima (o. p. z dušo) in se že veselim skupnih projektov.

In za konec, kdo je vaša vzornica in kdo vaš vzornik?

Vsekakor član berlinskih filharmonikov Emanuel Pai. Navdušuje z igranjem, tonom, pri njem tudi najtežje skladbe zvenijo, kot bi jih izvajal z lahkoto. Med ženskami pa zagotovo Irena Grafenauer.

Rotary
Club

Idrija

Elvirin poklon Idriji

GRAJSKI VEČERI 2019

7. september, 19.00
dvorišče gradu Gewerkenegg Idrija

ELVIRA HASANAGIĆ
Simfonični orkester RTV Slovenija

Dirigent: **Simon Krečič**

V primeru slabega vremena bo koncert v športni dvorani Gimnazije Jurija Vege Idrija.

PODPRLI SMO TRADICIONALNI POHOD Z RDEČIMI BALONI

AVTOR: ERIK BLATNIK, FOTO: ROBERT ZABUKOVEC

Naša korporacija je letos v počastitev dneva redkih bolezni s ponosom podprla že 5. pohod z rdečimi baloni. Ti simbolizirajo ljubezen, pomešano z upanjem in otroško zvedavostjo nad življenjem. Pohod je tokrat prvič potekal tudi v Idriji. Častni pokrovitelj dogodka je bil predsednik države Borut Pahor.

Tradicionalnemu, tokrat mednarodnemu Pohodu z rdečimi baloni, so se marca pridružili tudi na Hrvaškem in v Srbiji. S simboličnimi sprehodi po vsej državi organizator, Zavod 13 iz Maribora, skupaj z udeleženci že vrsto let opozarja, da so ljudje z redkimi boleznimi med nami posebni in pogumni. Vsi namreč še kako potrebujejo tudi podporo okolja, ne samo domačih in stroke. Zato so marca celotno Slovenijo ponovno preplavili otroci s posebnimi potrebami, ljudje na invalidskih vozičkih in drugi dobro misleči. Seveda v želji, da bi bili prav vsi sprejeti. Tudi tisti z redkimi boleznimi.

V Hidrii spoštujemo drugačne in jih s spoštovanjem vključujemo v vsakdanje življenje.

In kaj sploh so redke bolezni? Mednje sodijo vse tiste, ki prizadenejo največ pet na deset tisoč ljudi. Danes poznamo približno sedem tisoč redkih bolezni, na primer pljučno arterijsko hipertenzijo, cistično fibrozo, mišično distrofijo, homocistinurijo in druge. Večinoma gre za bolezni genetskega izvora, pogosto so kronične, napredujoče in degenerativne ter imajo težke posledice za obole-

le. V veliki meri so neozdravljive, saj stroka zdravil zanje še vedno ne pozna. Čeprav epidemiološki podatki za mnoge redke bolezni še vedno niso dovolj zanesljivi, se ocenjuje, da z njimi v Evropski uniji živi okoli trideset milijonov ljudi, pri nas pa je približno sto tisoč takih bolnikov. V 75 odstotkih prizadenejo otroke, z njimi pa tudi njihove starše in svojce.

Dogodek je tudi letos potekal pod častnim pokroviteljstvom predsednika Republike Slovenije Boruta Pahorja. Ta je poudaril, da je še tako drugačen otrok, ljubljen otrok. Ob tem je dodal: »Ta sprehod naredi več kot tisoč besed.

To so majhni koraki za velike cilje. Treba je samo hoditi naprej.« S tem se v popolnosti strinjamo tudi v Hidrii. Zato smo letos postali ponosni sponzor dogodka. S tem smo jasno sporočili, da spoštujemo drugačne in jih enakopravno vključujemo v vsakdanje življenje, saj si zaslužijo enako mero spoštovanja in veselja, kot vsi ostali.

*Še tako drugačen otrok je ljubljen otrok.
Ta sprehod naredi več kot tisoč besed.
To so majhni koraki za velike cilje. Treba je
samo hoditi naprej.*

BORUT PAHOR,
PRESEDNIK
REPUBLIKE SLOVENIJE

PETRA GREINER,
DIREKTORICA ZAVODA 13
IN ORGANIZATORICA
POHODA Z RDEČIMI BALONI

*Če bo en sam človek na naše otroke začel
gledati drugače in jih videl v luči, kot jih vidimo
starši, potem smo namen gotovo dosegli.
Z rdečimi baloni želimo opozoriti vse v naši
družbi, da ima drugačnost, ki se zrcali ne le
v naših otrocih temveč tudi v odraslih osebah,
svoje mesto med vsemi nami.*

KO STOPIMO SKUPAJ IN SE POVESELIMO

AVTOR: ERIK BLATNIK, FOTO: ROBERT ZABUKOVEC

Topla, poletna sobota, zadnja v mesecu juniju, je na sotočje Idrijce in Kanomljice, tako kot je zdaj že tradicionalni običaj v Spodnji Idriji, privabila številne zabave, druženja ter dobre hrane in pijače željne obiskovalce. Tradicionalni Poletni dan Hidrie, namenjen našim sodelavkam in sodelavcem, njihovim družinam, prijateljem in okoliškim prebivalcem, je tudi letos minil tako kot mora – pozitivno in navdihujoče.

Popoldansko dogajanje smo namenili našim najmlajšim in mladostnikom. Z zanimivim programom, kjer ni manjkalo atraktivnih aktivnosti, iger in animacij, smo jim pričarali pravo malo dogodivščino. V njej so uživali tudi starejši, četudi so le stoje opazovali svoj veseli naraščaj pri igri. Navsezadnje se je prava zabava šele pripravljala. In kaj je za uverturo boljše kot Godbeno društvo rudarjev Idrijce v spremstvu gibčnih in poskočnih mažoretk? Prav nič. Temu je sledila kulinarčna pika na i – pr'farski štrukelj, ki vsako leto podira rekorde v svoji dolžini. Njegove prekaljene izdelovalke iz Turističnega društva Fara pa znova in znova dokazujejo, da so prave mojstrice kuharskih spretnosti.

Dobro okrepcani smo že nestrpnost pričakovali zvezde večera, Modrijane in Samuela Lucasa. In glej – na oder niso stopili oni, ampak Hidriini talenti. Veliko jih imamo v naši korporaciji. Ti, ki smo jih videli in slišali na Poletnem dnevu, pa so bili še posebej dobri. Od glasbenikov in pevcev do pesnikov, plesalcev in slikarjev – vsi odlični, vsi navdahnjeni s posebno pozitivno energijo, značilno za Hidrio in njen pozdrav poletju. Pravi junaki, ki so vsem nam pokazali, da življenje nista le služba in posel. Seveda je bilo treba nabrusiti tudi pete in se zavrteti. Samuel Lucas in Modrijani so s poskočnimi ritmi odlično zagotovili nepozaben Poletni dan.

Poletni dan je res vroč.

DRUŽINA POLJANŠEK

*Prvič smo na tem
Hidrinem zabavnem
dogodku in smo
navdušeni.*

DRUŽINA FRELIH ▶

Tukaj je vsakič bolje.

DRUŽINA MILAVEC ▶

*Tu je TOP! Naši južni
sosedje bi rekli
»ludo i nezaboravljivo«
(O. p. noro in nepozabno).*

◀ **DRUŽINA ZIDARIČ ČESNIK**

Kendov dvorec

ŠAJBLČKI: BOGASTVO LONČARSKE TRADICIJE Z MISLIJO NA NARAVO

AVTORICA: HELENA PREGELJ TUŠAR, FOTO: ROBERT ZABUKOVEC IN ARHIV KENDOVEGA DVORCA

Ob velikem šmarnu bodo na Kendovem dvorcu zagoreli plameni v šajblčkih, preprostih glinenih posodicah, značilnih za Spodnjo Idrijo. Vanje so domačini že od nekdaj vlivali loj ali vosek in jih prižigali na grobovih rajnih. Kasneje so šajblčki postali simbol prazničnih dni. Ob poti in po domovih so na velikonočno jutro z njimi osvetlili pot vstajenjski procesiji. Tradicija prižiganja šajblčkov se je nato razširila tudi na praznovanje praznika dela in velikega šmarna oz. Marijinega vnebovzetja.

Beseda šajblčk, kot mnoge druge narečne besede na Idrijskem, najverjetneje izvira iz nemščine, iz besede Scheibenglas (okensko steklo). Domačini so namreč ogenjčke pogosto prižigali na okenskih policah. O nekdanjih časih priča tudi glinena posodica, dediščina bogate lončarske tradicije v Spodnji Idriji. Znano je, da so bile ob koncu 19. stoletja v Spodnji Idriji kar štiri lončarske delavnice. Za majhen kraj veliko število lončarjev, kar pa je povezano z bližnjim idrijskim rudnikom živega srebra, kjer so nekdanj žgali rudo v glinenih posodah. Tudi na Kendovi domačiji, ki je danes prenovljena in v duhu preteklosti preurejena v hotel, so obdelovali glino. Stavba s pečjo, v kateri so žgali opeke, je stala nižje od današnjega Kendovega dvorca, glino pa so kopali nekoliko višje.

»Po drugi svetovni vojni je lončarjenje v Spodnji Idriji zamrlo, tradicija izdelovanja šajblčkov pa je ostala v spominu domačinov. Ker v Spodnji Idriji spoštujemo dediščino, smo izdelavo tega posebnega izdelka oživili,« pripoveduje Simona Golja Kosmač, dolgoletna sodelavka Kendovega dvorca in gonilna sila spodnjeidrijskega turističnega društva. Lončarje, ki vsako posodico ročno izdelajo na lončarskem vretenu, so v društvo povezane Spodnjeidrijske našle na Štajerskem. Končno podobo šajblčkom vdihnejo same, ko vanje nalijejo vosek, na sredino pa dodajo stenj ali v vato ovito vžigalico.

Glinene posodice, ki so zelo lepe, unikatne in imajo dolgo življenjsko dobo, v današnjem času ne pričajo le o spoštovanju tradicije in ročnega dela. V celoti so izdelane iz naravnih materialov, tudi recikliranih. Kendov dvorec, skladno z vizijo Relais & Châteaux, tudi na ta način izkazuje odgovoren odnos do okolja. Simona Golja Kosmač

SIMONA GOLJA KOSMAČ,
KENDOV DVOREC

Ker v Spodnji Idriji spoštujemo dediščino, smo oživili izdelavo šajblčkov.

zato dodaja: »Na Kendovem dvorcu vsak večer gostom postrežemo večerjo v soju sveč. Ostanke sveč, ki bi sicer pristali med odpadki, stopimo in z njimi napolnimo šajblčke, s katerimi potem ob praznikih in v poletnih večerih okrasimo vrt in okenske police. Na ta način lahko letno recikliramo okoli 200 kg voska. Nekatere šajblčke izdelamo celo iz odpadnega jedilnega olja, ki ostane v kuhinji, na primer po cvrtju pustnih krofov. Z dodatkom v Sloveniji izdelane sestavine ga je moč spremeniti v zelo kakovosten vosek.«

Kendov dvorec se na ta način pridružuje tudi kampanji, s katero želi Komunala Idrija čim širši krog ljudi ozavestiti, da odpadno jedilno olje ne sodi v odtok, med biološke odpadke ali v naravo. Jasna Kofol, predstavnikinja za odnose z javnostmi pri Komunali Idrija: »Z enim litrom neustreznega zavrženega odpadnega jedilnega olja lahko onesnažimo tudi do tisoč litrov vode. Uporabljeno jedilno olje je nevaren odpadek, s katerim lahko resno škodujemo okolju. Obenem je odlična surovina, ki se lahko uporabi v proizvodnji biodizel goriva ali bioplina, iz katerega je mogoče pridobivati električno energijo. V Sloveniji, tudi na Kendovem dvorcu v Spodnji Idriji, iz takšnega olja izdelujejo celo naravne sveče, ki so odličen nadomestek toksičnim parafinskim svečam.«

Ogenj ima močno sporočilnost – temo spreminja v svetlobo, slabo pa preobraža v dobro in plemenito – zato spremlja domala vse praznike v letu. Plameni, ki bodo na Kendovem dvorcu ob krajevnem prazniku Spodnje Idrije – velikem šmarnu – zažareli v glinenih posodicah, prinašajo tudi sporočilo o spoštovanju tradicije in narave ter prizadevnosti rok, ki so šajblčke z ljubeznijo oblikovale.

JASNA KOFOL,
KOMUNALA IDRİJA

Sveče iz odpadnega olja so odličen nadomestek toksičnim parafinskim svečam.

KENDOV DVOREC KOT PRIMER NAJBOLJŠE PRAKSE

Kendov dvorec je bil na srečanju 70 italijanskih in mediteranskih hotelov, članov združenja Relais & Châteaux, ki je potekalo marca v Milanu, predstavljen kot primer najboljše prakse na področju razvoja poslovanja in spletne prodaje. Kot je ob tej priložnosti povedala vodja hotela Helena Pregelj Tušar, so v zadnjih dveh letih skladno s prenovljeno strategijo spletne prodaje uspeli število nočitev povečati kar za 60 %, hkrati pa ohraniti nadpovprečno zadovoljstvo gostov. Prodajne uspehe so na Kendovem dvorcu dosegli s številnimi uspešno zaključenimi projekti, od celostne prenove spletnih strani, tehnične posodobitve spletnih rezervacijskih sistemov, prenovo cenovne politike, promocije preko kanalov Relais & Châteaux in socialnih omrežij. Razveseljivo je, da se trend rasti števila nočitev na Kendovem dvorcu nadaljuje tudi v letošnjem letu. Večina gostov, ki so v zadnjih dveh letih obiskali Kendov dvorec, prihaja iz ZDA, Nemčije, Francije, Italije in Velike Britanije.

EKIPA KENDOVEGA DVORCA V BERLINU

Gregor Kosmač, Polona Tušar in Rok Sedej so sredi maja na sejmu CWIEME v Berlinu uspešno predstavili kulinariko Kendovega dvorca in izbrana vina hišnih vinarjev. Na sejemskem prostoru Hidrie so pogostili številne obiskovalce mednarodnega sejma.

REBULA SVETLIK NA FESTIVALIH V AVSTRIJI IN SRBIJI

Dolgoletna gospodarska urednica avstrijskega časopisa Kleine Zeitung Elisabeth Tschernitz-Berger je izdala prvi kulinarični vodnik za Slovenijo v nemškem jeziku. V vodniku z naslovom Genießten in Slowenien – Uživanje in Sloveniji sta predstavljena tudi Rebula Svetlik in Kendov dvorec. Ivi in Edvard Svetlik sta kot edina slovenska vinarja maja letos sodelovala tudi na festivalu Genussfestspiele blizu Beljaka, junija pa sta Rebulo Svetlik uspešno predstavila na festivalu v Beogradu, v Srbski hiši vin.

PREDSEDNIK NA KULINARIČNI DELAVNICI KLAVDIJA PIRIHA

Kuhar Kendovega dvorca Klavdij Pirih je v okviru programa Kulturnega maratona, ki ga je v začetku letošnjega leta organizirala Gimnazija Jurija Vege Idrija, vodil kulinarično delavnico, na kateri je mlade naučil izdelovati okusne krofe. Ob obisku kulturnega maratona je kulinarično delavnico obiskal tudi predsednik Republike Slovenije Borut Pahor.

ROK SEDEJ MED 12 FINALISTI NA KUHARSKEM TEKMOVANJU V PARIZU

Rok Sedej, kuhar Kendovega dvorca, se je kot edini slovenski predstavnik uvrstil na mednarodno tekmovanje mladih profesionalnih kuharjev 'Olivier Roellinger' v Parizu. Tekmovanje je potekalo 8. aprila 2019, v ugledni kulinarčni šoli Ferrandi v središču francoske prestolnice. Glavni namen tekmovanja, ki nosi ime priznanega francoskega chefa in podpredsednika Relais & Châteaux, je združevanje vrhunske kuhinje z odgovornostjo do narave. Organizatorji želijo mlade generacije kuharjev spodbuditi k odgovornemu odnosu do rek, morij in oceanov ter preprečevati izčrpanje voda s pretiranim ribolovom. Komisijo, ki je Roka Sedeja uvrstila med 12 finalistov, sta prepričali izbrani tekmovalni jedi ter spoštljiv odnos Kendovega dvorca do naravnega okolja, tudi do avtohtone postrvi, ki živi izključno v zgornjem porečju Idrije.

ODLIČEN PLESNI VEČER Z IDRIJSKIM PLESNIM ORKESTROM

Dvorana v Spodnji Idriji se je 9. marca letos prelevila v imenitno plesišče. Kendov dvorec in Idrijski plesni orkester sta na pobudo dirigenta Naceta Kogejca pripravila plesni večer, ki je nosil naslov zimzelene skladbe 'S teboj'. Navdušeni plesni pari, ki so se udeležili v hipu razprodanega dogodka, so orkestru in ekipi Kendovega dvorca položili na srce, naj plesni večeri v Idriji in Spodnji Idriji ponovno postanejo tradicionalni, kot so že bili pred desetletji.

SAMOSVOJA Z IDRIJSKO ČIPKO

V juniju, ko je v Idriji potekal Festival idrijske čipke, je Kendov dvorec gostil razstavo fotografij in oblek, bogato okrašenih s klekljanimi mojstrovinami. Kreacije in modni dodatki, ki so nastali v Čipkarski šoli Idrija in jih je oblikovala Maja Svetlik ter so delo več klekljaric, je v fotografski objektiv ujel Robert Zabukovec. Razstava z naslovom 'Samosvoja' sporoča, da lahko ne glede na leta z dodatkom idrijske čipke svojemu oblačilu dodamo pridih nežnosti in ženstvenosti.

Modri Les Noirs 2019

TILIA estate – Hiša pinotov nadaljuje uspešno zgodbo o povezovanju pridelovalcev in oboževalcev vina modri pinot in tudi letos organizira Modri Les Noirs 2019, prvi festival v čast tej sorti v JV Evropi. Festival se bo odvil 19. in 20. oktobra 2019 v Hotelu Kendov dvorec Relais & Châteaux v Spodnji Idriji, ki je tudi partner dogodka. Festival bo otvorila mojstrska delavnica priznanega strokovnjaka Q. Sadlerja, v nedeljo pa bo v okviru festivalskega dne obiskovalcem na voljo več kot 100 različnih vin iz 8 držav, posebna prednost pa bo neposredni stik z vinarji. Osnovna nit druge edicije festivala je ustvarjalnost, ki jo nudi pridelava tega vina.

1

1. Vodje projektnih pisarn
Srečanje vodij Hidriinih projektnih pisarn v Tolminu.

2. Presoja kakovosti
Na vseh naših lokacijah doma in v tujini smo uspešno prestali presoje kakovosti.

3. Obisk župana v Kopru
Prvič nas je obiskal koprski župan Aleš Bržan.

4. Srečanje vodstev
Na rednem polletnem srečanju vodstev Hidrie smo si temeljito ogledali naše inovativne proizvodne procese.

Poslovni utrinki

2

3

4

5

6

7

5. Hidria Movent v ZDA

VZDA smo naše inovativne izdelke in rešitve predstavljali na največjem sejmu tehnologij za industrijsko klimatizacijo, gretje in hlajenje na svetu.

6. Cwieme Berlin

Najpomembnejši globalni sejem inovativnih tehnologij in materialov za elektromotorje na svetu CWIEME Berlin je minil tudi v naši prisotnosti.

7. Regijske nagrade GZS za inovacije

Hidriini inovatorji so se tudi letos uvrstili med najboljše v državi.

8. in 9. Dijaki GJV Idrija v naših laboratorijih in študenti EF na obisku

Naše znanje prenašamo na mlajše rodove.

8

9

Družabni utrinki

1. Istrski maraton

2. Karierni klub

Aktivno sodelujemo in podpiramo projekt Karierni klub, namenjen našim osnovnošolcem.

3. Maraton Franja 2019

Tečemo in kolesarimo skozi vse leto (Istrski maraton in Maraton Franja)

4. Wings for Life

Na dogodku Wings For Life World Run smo tekli za naša sodelavca.

5

6

5. Nogometni turnir Gažon

V Gažonu nad Koproj smo se prelevili v nogometaše in glasbenike.

6. Porsche Mini-Maxi Challenge

Na 2. Porsche Mini-Maxi Challenge smo zbirali sredstva za razvoj mladih, nadarjenih teniških in prvič tudi glasbenih talentov.

7. Robotika Medvedje Brdo

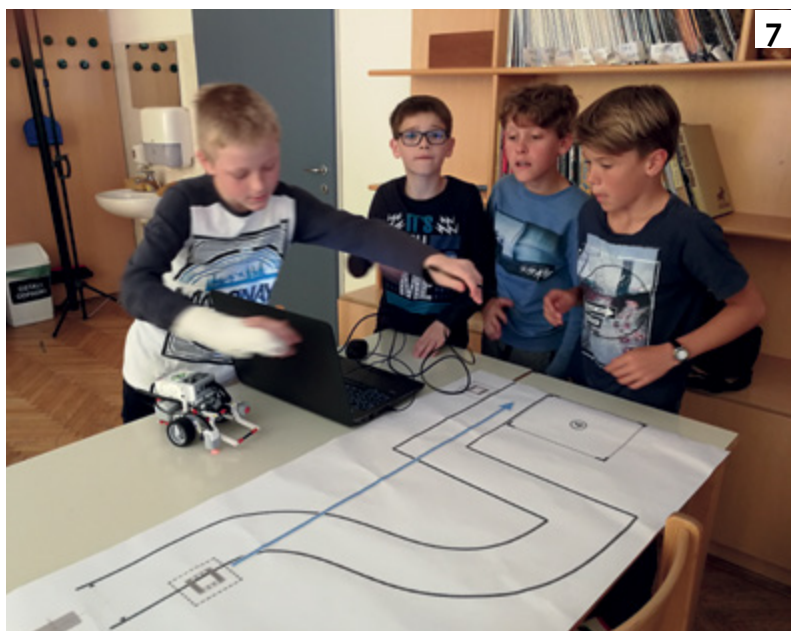
Nadarjenim otrokom iz Osnovne šole Idrija smo skozi igro približali robotiko.

8. Peter Florjančič

Edvard in Ivi Svetlik na praznovanju 100-letnice vrhunskega izumitelja Petra Florjančiča.

7

8

										AVTOR: MATJAŽ HLADNIK	PROSTOR Z NAVPIČNO STENO V GLOBINO	PREGLED POSLOVANJA IN DOKU- MENTACIJE	HRVAŠKO NAFTNO PODJETJE	DONALD TRUMP	SPIRALNI GREBENI NA VIJAKU	ŠTEVILKA V REDO- VALNICI	MESNI IZDELEK	TRINOŽNI STOL, TRINOŽNIK, TRINOG
										MARLJIVOST								
										IZPOSOJE- VALNICA VOZIL								
										AMERIŠKA FILMSKA IGRALKA LONGORIA				TANČICA, PAJČOLAN STRUPEN PLIN, DICIAN				
										ŠTEVILO 3,14... BRAZIL- SKO VELE- MESTO			FILMSKI BARBAR DRŽAVNI ORGAN OBLASTI					
POMOČ: AMARANT HAD SIENIT VELO	SATIRIČNA DELA, SATIRIČNA LITERATURA	STAROGRŠKI NAUK O NAJMANJŠIH DELČIH SNOVI	OTTO LOEWI	DRAGO JANČAR	LETEČI PETER	MIRNO, ZA- DOVOLJNO ŽIVLJENJE TABORIŠČE						GLASBENIK NA KITARI	ALENKA GOTAR OKUSNA MORSKA RIBA					
MESTO V BRAZILIJ, ENO IZMED NAJVEČJH NA SVETU								... IN METKA							NAJTEŽJI TRIATLON	AMERIŠKI KITARIST (CARLOS)		
GL. MESTO AMERIŠKE ZVEZNE DRŽAVE GEORGIA								GR. MIT. PODZEMLJE				OČESNA ŠARENICA						
TATUM O'NEAL			NERGA, GODRNJAČ AFRIŠKA VIRUSNA MRZLICA							OPLOV MESTNI TERENEC GL. MESTO ESTONIJE								
NAZIV				MAGMATSKA KAMNINA IZ GLINENCEV POLET, VNEMA						ŽLAHTNI PLIN (Rn) SNOV, SUROVINA, GMOTA								
GRMIČASTA RASTLINA Z UŽITNIMI ČRNIMI JAGODAMI						ROBERT ERJAVEC ŠTAJERSKI KOMIK (TADEJ)			OKRASNA RASTLINA, REPATI ŠČIR									
LOČENA SKUPINA LJUDI						AFRIŠKA DRŽAVA							METKA ALBREHT					
ZIDARSKA ŽLICA					VNETJE UŠESA							ŠKOTSKI FILMSKI IGRALEC CONNERY						
GLAVNO MESTO JORDANIJE					DVOJNI OVINEK NA DIRKALNI PROGI							VELIKA MORSKA RIBA, TUN						

Zahvaljujemo se vsem bralkam in bralcem revije Hidria, ki ste nam poslali kupone z geslom nagradne križanke, ki je bila objavljena v 33. številki.

Pravilno geslo nagradne križanke v 33. številki revije Hidria se glasi:
VISOKOTEHNOLOŠKA ROBOTIZACIJA PRIHODNOSTI. In kdo je imel tokrat največ sreče pri žrebu?

Niki iz Kopra prejme glavno nagrado Kendovega dvorca, ki mu poklanja **kosilo ali večerjo za dve osebi**. Nagradjenec lahko nagrado izkoristi do 30. oktobra z obvezno predhodno najavo na telefonski številki 05 37 25 100.

Nagradjenki/-cu iskreno čestitam!

Bralki ali bralcu, ki bo do 30. oktobra 2019 poslal priloženi kupon s pravilnim geslom tokratne nagradne križanke na naslov: Hidria Holding d. o. o., podružnica Spodnja Idrija, Spodnja Kanomlja 23, 5281 Spodnja Idrija, s pripisom »Za nagradno križanko«, bo Kendov dvorec prav tako podaril kosilo ali večerjo za dve osebi.

Veni ovojnici lahko pošljete tudi več kuponov hkrati.

KUPON 34

Ime in priimek: _____

Naslov: _____

Pošta in poštna številka: _____

Davčna številka: _____

Rešitev križanke:

Pravilno rešitev nam lahko sporočite tudi po elektronski pošti, na naslov: **info@hidria.com**.

Hidria

PROSTA DELOVNA MESTA

RAZPIS ŠTIPENDIJ ZA LETO 2019/2020

Ponujamo priložnosti zavzetim, inovativnim, kompetentnim in pozitivnim ljudem, ki želijo soustvarjati Hidriino zgodbo v družbi vodilnih proizvajalcev na področju avtomobilskih in industrijskih tehnologij. Vemo, da so uspehi podjetja uspehi ljudi, ki ga sestavljajo.

Stalno razpisujemo prosta delovna mesta iz :

- zahtevnejših del v proizvodnji,
- operaterstva linij,
- vzdrževanja,
- orodjarstva,
- elektrotehnike,
- tehnologije in razvoja,
- kakovosti,
- vodenja projektov,
- logistike
- in ostalih področij.

Informacije o aktualnih prostih delovnih mestih so objavljene na spletni strani Hidrie.

Vabimo vas, da kandidirate na razpisane štipendije v šolskem letu 2019/2020.

Naziv izobrazbe:

- **DIPL. INŽ. STROJNIŠTVA (6/2)**
(smer proizvodno strojništvo, varilstvo)
- **DIPL. INŽ. ELEKTROTEHNIKE (6/2)**
(smer elektronika, smer zagotavljanje kakovosti)
- **DIPL. INŽ. METALURGIJE (6/2)**
- **DIPL. EKONOMIST (6/2)**
- **INŽ. STROJNIŠTVA (6/2)**
- **VARNOSTNI INŽENIR (6/2)**
- **STROJNI TEHNIK (V)**
- **ORODJAR (IV)**
- **MEHATRONIK (IV)**

Prijave pošljite najkasneje do **12. 08. 2019** na naslov **HIDRIA, d.o.o., Sp. Kanomlja 23, 5281 Spodnja Idrija**, s pripisom **'RAZPIS ŠTIPENDIJ'** ali na elektronski naslov: stipendije@hidria.com

www.hidria.com

Revijo Hidria izdaja: Hidria Holding d.o.o., podružnica Spodnja Idrija, Spodnja Kanomlja 23, 5281 Spodnja Idrija.

Revijo brezplačno prejmejo vsi zaposleni v družbah korporacije Hidria, vsa gospodinjstva v občini Idrija, poslovni partnerji, štipendisti in drugi zainteresirani partnerji.

Odgovorni urednik: Erik Blatnik

Uredniški odbor: Erik Blatnik, Tanja Kenda, Tonja Blatnik, Boštjan Tušar, Renato Leoni, Robert Zabukovec

Urednik fotografije: Robert Zabukovec

Naslovnica: Široka uporabnost 3d-tiska, foto: Robert Zabukovec

Fotografije: Robert Zabukovec, Andraž Martinšek, Erik Blatnik, arhiv Kendovega dvorca

Naslov uredništva: Spodnja Kanomlja 23, 5281 Spodnja Idrija, Slovenija

Spletni naslov: www.hidria.com

Na spletnih straneh Hidrie najdete vse dosedanje številke revije Hidria.

Oblikovna zasnova: Gorazd Rovina /vizualgrif

Oblikovanje: Meta Žebre

Tisk: NONPAREL d.o.o.

Naklada: 6.050 izvodov

Želite brezplačno prejemati revijo Hidria?

Revijo Hidria brezplačno prejmejo vsi zaposleni v Hidriinih družbah ter vsa gospodinjstva v idrijski občini. Radi jo prebirajo tudi naši poslovni partnerji. Če revije še ne prejmete, pa bi jo v prihodnje želeli, nam pišite na naslov Hidria Holding d.o.o., podružnica Spodnja Idrija, Spodnja Kanomlja 23, 5281 Spodnja Idrija, s pripisom »Za revijo Hidria« ali po elektronski pošti na naslov: info@hidria.com.

HOTEL

Kendov dvorec

Spoštovani gostje, dragi prijatelji,

*hvala, ker ste že 25 let
del naše zgodbe.*

www.kendov-dvorec.com